

ARBOGA KOMMUN

Årsredovisning 2019

Fastställd av
KF 2020-04-29

© Arboga kommun 2020
Box 45
732 21 Arboga
Telefon: 0589-870 00
Organisationsnummer: 212000-2122
Besöksadress: Smedjegatan 5
Web: www.arboga.se
E-post: arboga.kommun@arboga.se

INNEHÅLL

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET	4
INLEDNING.....	5
KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	6
ORGANISATIONSÖVERSIKT	7
VART GICK PENGARNA?	8
FEM ÅR I SAMMANDRAG	8
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	9
VÄRDEGRUND, VISION, STRATEGISKA OMRÅDEN OCH KOMMUNFULLMÄKTIGES ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÄTNINGAR	10
FINANSIELL ANALYS	28
MEDARBETARE.....	35
VERKSAMHETSREDOVISNING	37
KOMMUNSTYRELSEN OCH NÄMNDER.....	38
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	38
Barn- och utbildningsnämnden.....	41
Fritids- och kulturnämnden	43
Socialnämnden	45
KOMMUNÄGDA FÖRETAG OCH ORGANISATIONER	47
Sturestadens fastighets AB (koncern)	49
Rådhuset i Arboga AB (koncern).....	51
Västra Mälardalens Kommunalförbund	53
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	54
EKONOMISK REDOVISNING.....	55
DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	56
RESULTATRÄKNING.....	57
KASSAFLÖDESANALYS	61
BALANSRÄKNING.....	62
REDOVISNINGSPRINCIPER	71
ORDLISTA OCH FÖRKLARINGAR.....	73
REVISIONSBERÄTTELSE	74
BILAGA - VA-VERKSAMHET SÄRREDOVISNING.....	77

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Ekonomiskt resultat

Kommunen redovisar ett resultat på 19,8 miljoner kronor. Det innebär att kommunen har gått plus 11,4 miljoner kronor mer än vad som var beräknat i budget. I resultatet ingår vinster vid försäljning av till exempel tomter och mark på 9 miljoner kronor. Nämndernas resultat visar ett underskott mot budget på 14 miljoner kronor. Investeringarna uppgår till 82 miljoner kronor.

Värdegrund

Implementeringen av värdegrunden PUMI har fortsatt. PUMI står för professionalism, uthållighet, mod och innovation. Värdegrunden är en viktig kompass i det dagliga arbetet och ska genomsyra alla medarbetare och förtroendevalda.

Befolkningen minskade

Befolkningen i Arboga uppgick till 14 087 invånare vid årsskiftet 2019/2020 vilket innebär en minskning med 51 invånare under året.

Länets bästa skolkommun

Arboga utsågs till Västmanlands bästa skolkommun i Lärarförbundets årliga undersökning. Kommunen hamnade på plats 45 av Sveriges totalt 290 kommuner.

Bästa gymnasieskola i Mellansverige

Vasagymnasiet blev rankad som bästa gymnasieskola i Mellansverige enligt skolinspektionens elevenkät om undervisning, trygghet och studiero.

Bra företagsklimat

I Svenskt näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat så klättrade Arboga 52 placeringar till plats 134, vilket är den högsta placeringen någonsin.

Utveckling av stadskärnan

Under året har det bildats en arbetsgrupp för att utveckla stadskärnan. Nytorget och Nygatan är först ut att förnyas och utvecklas.

Nya bostäder

Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget har resulterat i 27 nya tomter för försäljning.

Fjärde bästa hållbara skolmatskommun

Arboga kommun fick pris som fjärde bästa hållbara skolmatskommun av White Guide Junior.

Nytt vård- och omsorgsboende

De demografiska förändringarna innebär ökat behov av platser för äldreboende. Ett nytt äldreboende är under uppförande vid Åbrinken. 80 boende kommer att få plats i det nya boendet som heter Åspegeln. Inflyttning planeras till årsskiftet 2020-2021.

Nytt LSS-boende

Ett nytt LSS-boende med sex platser är under uppförande med planerad inflyttning efter sommaren 2020.

Ny förskola

Arbetet med en ny förskola på kvarteret Marknaden har fortsatt och inflyttning sker under sommaren 2020. Förskolan kommer att ha 175 platser.

Renovering av Herrgårdsbron

Första etappen av renoveringen av Herrgårdsbron har genomförts i egen regi med ramavtalade entreprenörer.

Nya tomter

27 nya tomter har anlagts och finns nu ute till försäljning på Södra Brattberget.

Nya företag

Det startades under året 88 nya företag i Arboga. Det finns nu 1 219 företag.

Resursfördelningsmodell

Under 2019 infördes en resursfördelningsmodell för att fördela de ekonomiska resurserna från kommunfullmäktige till nämnderna/styrelsen.

Bolagsbildning

Kommunfullmäktige har under året beslutat att bilda två nya bolag inom det tekniska området, Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB. Verksamhetsstart 1 januari 2020.

INLEDNING

INLEDNINGEN INNEHÅLLER

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Kommunstyrelsens ordförande, Anders Röhfors, sammanfattar året som gått.

ORGANISATIONSÖVERSIKT

Här redovisas kommunens politiska organisation samt de företag och organisationer som kommunen har intressen i.

VART GICK PENGARNA

Här ges en redovisning av hur kommunens skatteintäkter och avgifter använts.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

Här redovisas viktiga nyckeltal i siffror för de senaste fem åren för att ge en uppfattning om den ekonomiska utvecklingen i kommunen.

Arboga kommuns årsredovisning innehåller en övergripande information den verksamhet som bedrivits under 2019. Den innehåller också information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Positivt resultat. Kommunen redovisar ett resultat på 19,8 miljoner kronor. Det är positivt att vi som kommun gör ett bra ekonomiskt resultat. Underskottet i två nämnder är oroande och vi tar det på största allvar. Här gäller det att dels arbeta med kortsiktiga åtgärder och dels med långsiktiga strategier. Vi är inte nöjda förrän samtliga verksamheter är i ekonomisk balans.

Befolkningen minskade. Befolkningen har de senaste åren ökat och är nu över 14 000 invånare, vilket har varit ett mål under en längre tid. Under 2019 minskade befolkningen med 51 invånare och är nu 14 087 invånare. Födelsenettet var noll vilket innebär att antal födda och döda var lika till antalet. Senast födelsenettet var noll eller positivt var under 1996. Minskningen av befolkningen var en kombination av minskat inflyttande och ett ökat utflyttande.

Nya verksamhetsfastigheter. De demografiska förändringarna innebär ökat behov av platser inom bland annat förskola och äldreboende. Det är nu positivt att det just nu pågår byggnationer av en ny förskola, nytt äldreboende och nytt LSS-boende. Det skapar bra förutsättningar för att bedriva verksamheten effektivt.

Nybyggnation av bostäder. Bostadsförsörjningen är en viktig fråga för att få utvecklingskraft och hantera en tillväxt. Vi måste kunna erbjuda bostäder om vi ska kunna växa. Bostadsbyggandet håller en positiv takt och det beviljades 24 bygglov för nybyggnation av bostäder, vilket innebär 87 nya bostäder varav 57 är lägenheter i flerbostadshus. Ett exempel är genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget som har resulterat i 27 nya tomter för försäljning.

Stadskärnan. Handels- och affärsutveckling är viktig för att vi i Arboga ska fortsätta växa och utvecklas. Under året har det bildats en arbetsgrupp för att utveckla stadskärnan. Nytorget och Nygatan är först ut att förnyas och utvecklas.

Planberedskap. Det är viktigt att ha bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar. En ny översiktsplan antogs i mars.

Företagandet ökar i kommunen. Vid slutet av året fanns 1 219 aktiva företag i kommunen. Det är en ökning med 35 företag under 2019.

Ekologiskt hållbart. Det innebär bland annat att minska utsläpp som kan skada miljön och att skapa en effektiv användning av energi och naturresurser. Valet av livsmedel är en viktig del då kommunen lagar cirka 610 000 portioner. Arboga kommun fick pris som fjärde bästa hållbara skolmatskommun av White Guide Junior.

Länets bästa skolkommun. Arboga utsågs till Västmanlands bästa skolkommun och hamnade på plats 45 av Sveriges totalt 290 kommuner. Det visar att vi har kompetent personal som gör ett väldigt bra arbete.

Bra företagsklimat. Det är mycket glädjande att Arboga klättrade 52 placeringar till plats 134 i Svenskt näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat. Det visar att vårt arbete har haft effekt. Främst är det i frågor om tillgång till kompetens, attityd och service till företagande som har lett till förbättringen

Medborgarna ger oss bra betyg. Medborgarnas upplevelse av att kommunen ger ett bra bemötande och god service mäts i Medborgarundersökningen som genomförs vartannat år. I undersökningen under 2019 har Arboga ett bättre betygindex än snittet, dock har vårt eget värde minskat i jämförelse med 2017.

Vi står inför stora utmaningar och satsningar. Just nu pågår stora byggnationer verksamhetsfastigheter. Vi vill fortsätta satsa för framtiden och då är en hållbar ekonomi helt avgörande.

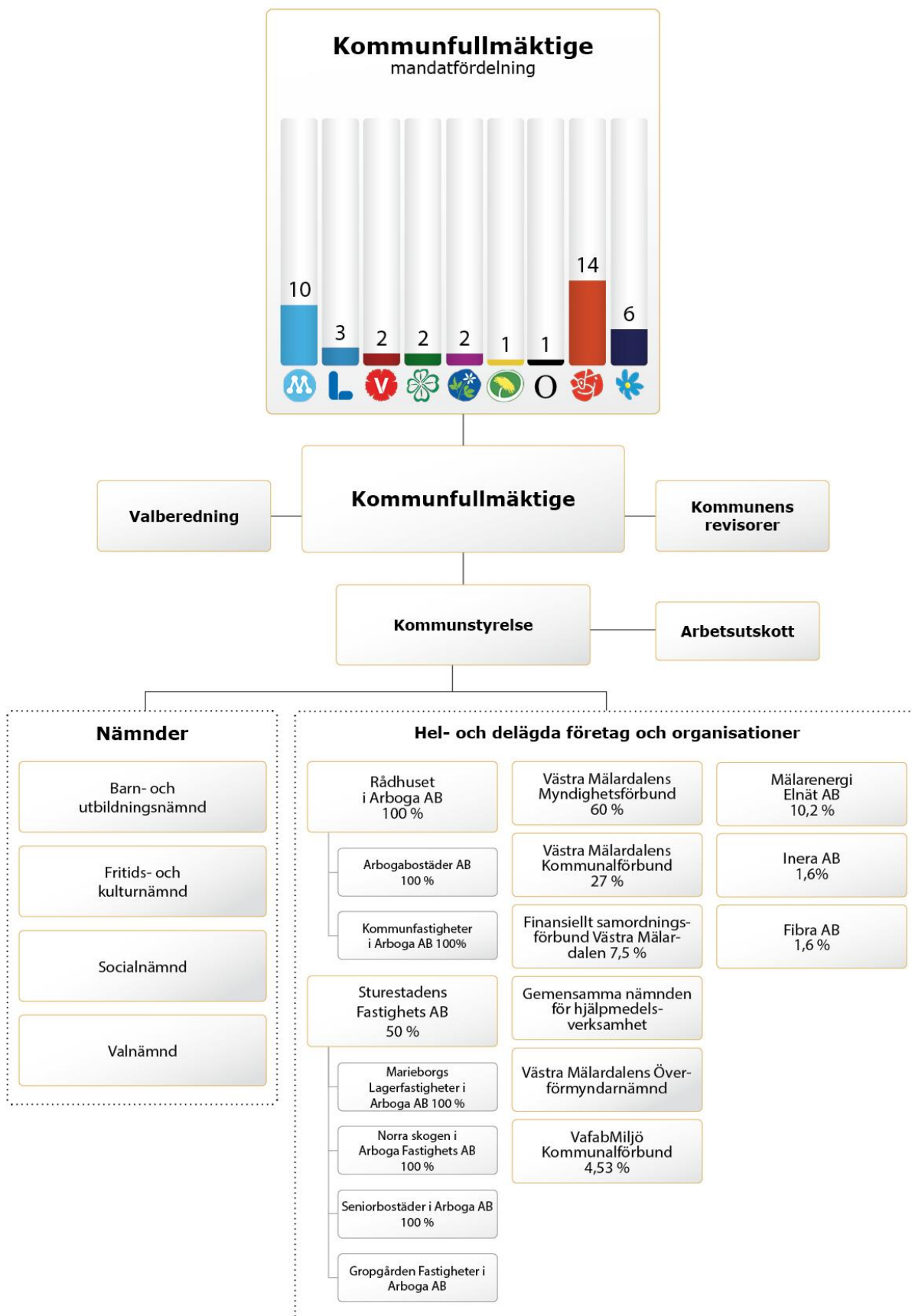
Till sist men inte minst vill jag framföra ett stort tack till all personal och alla förtroendevalda i Arboga kommun för det arbete ni utfört under år 2019!

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Röhfors'.

Anders Röhfors
Kommunstyrelsens ordförande

ORGANISATIONSÖVERSIKT

VART GICK PENGARNA?

100 KR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES PÅ FÖLJANDE SÄTT

FEM ÅR I SAMMANDRAG

Allmänt	2015	2016	2017	2018	2019
Antal invånare 31/12	13 858	13 903	13 934	14 138	14 087
Skattesats, totalt	32,74	33,39	33,29	33,29	33,29
Skattesats, kommunen*	21,86	22,51	22,41	22,41	22,41
Skattekraft i förhållande till riket, procent	89	89	88	90	89
Antal tillsvidareanställda	1 048	1 061	1 065	1 060	1 022

Ekonomi	2015	2016	2017	2018	2019
Årets resultat kommunen, mkr	23,2	89,3	18,7	6,6	19,8
Årets resultat koncernen, mkr	41,0	98,6	41,1	18,7	30,6
Verksamhetens nettokostnader, exklusive jämförelsestörande poster, mkr	717	788	814	844	842
Verksamhetens nettokostnader, tkr/invånare	52	57	58	60	60
Nämndernas budgetavvikelse, mkr	-4	40	5	-29	-14
Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, procent	101	94	98	101	99

Nettoinvesteringar, mkr	46	95	87	44	82
Nettoinvesteringar, tkr/invånare	3,3	6,8	6,2	3,1	5,8

Balansomslutning, mkr	1 237	1 362	1 391	1 426	1 419
Eget kapital, mkr	221	310	329	335	355
Likviditet, mkr	90,6	127,7	138,4	130,8	85,6
Långfristiga lån, mkr	364	396	433	401	420
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser, procent	18,0	22,8	23,6	23,5	25,4
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998, procent	45,4	46,3	46,3	44,5	46,4

Lönekostnader inklusive arvoden exklusive pålägg, mkr	383	406	440	446	446
---	-----	-----	-----	-----	-----

* År 2016 höjdes skattesatsen med 0,65 kronor. År 2017 sänktes skattesatsen med 0,10 kronor.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSEN INNEHÅLLER

VÄRDEGRUND, VISION, STRATEGISKA OMRÅDEN OCH KOMMUNFULLMÄKTIGES ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÄTNINGAR

Här beskrivs Arboga kommuns styrprocess samt måluppfyllelse inom de strategiska områdena.

FINANSIELL ANALYS

Den finansiella analysen fokuserar på om Arboga kommun har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

MEDARBETARE

Här redovisas fakta avseende kommunens medarbetare som till exempel sjukfrånvaro och antalet anställda.

Förvaltningsberättelsen är en översikt och analys av utvecklingen av kommunens verksamhet. Ett viktigt syfte är att redovisa hur de som angivits av kommunfullmäktige har uppnåtts. Det gäller såväl de finansiella målen som verksamhetsmässiga mål.

VÄRDEGRUND, VISION, STRATEGISKA OMRÅDEN OCH KOMMUNFULLMÄKTIGES ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÄTNINGAR

Värdegrund

”Med ett professionellt förhållningssätt och en uthållig organisation erbjuder vi service och tjänster av hög kvalitet. Genom ett modigt medarbetarskap och innovativt tänkande förverkligas visionen, Arboga – Plats för inspiration”.

Den gemensamma värdegrunden för Arboga kommun har arbetats fram utifrån kommunens vision, inriktning och mål. Den bygger på de begrepp och grundläggande värderingar som kommunfullmäktige beslutat ska gälla för alla medarbetare i Arboga kommun.

Syftet med att ha en gemensam värdegrund är att skapa:

- Bättre styrbarhet; få organisationens olika delar att samverka på ett mer enhetligt sätt.
- Ökad effektivitet; kvaliteten och produktiviteten ökar när så många som möjligt tar ansvar och ser till att de resurser som finns används på bästa sätt.
- Stärkt identitet och legitimitet; identiteten i förhållande till medarbetarna stärks och verksamheten får ökad legitimitet utåt.

Värdegrunden är en kompass i det dagliga arbetet. Den banar väg för den kultur som ska känneteckna Arboga kommun. Värdegrunden innehåller ett antal begrepp och värdeord som ska styra medarbetarnas beteende och agerande. Värdegrunden kallas för PUMI. Bokstäverna står för Professionalism, Uthållighet, Mod och Innovation.

Vision

Arboga – plats för inspiration

Visionen 2030 är *Arboga – plats för inspiration* vilket också är Arbogas varumärke. Varumärket arbetades fram av en grupp representanter för näringslivet, kommunen och kultur- och föreningslivet under år

Professionellt förhållningssätt

I Arboga kommun har vi ett professionellt förhållningssätt. Det innebär ett gott bemötande där vi lyssnar, svarar och är tillgängliga för alla. Närvarande ledare främjar medarbetarnas engagemang och kompetens. När varje medarbetare gör ett bra jobb skapar vi tillsammans trygghet och hög kvalitet för dem vi är till för.

Uthållig organisation

Arboga kommun är en uthållig organisation som värnar om kommunens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Vi jobbar långsiktigt, följer beslut, riktlinjer och rutiner. En stabil organisation gör att vi klarar utmaningar och når framgång.

Modigt medarbetarskap

Arboga kommun präglas av det modiga medarbetarskapet där vi vågar prova nytt och vågar förändras. Vårt ledarskap motiverar till att göra ett bra jobb och skapar förutsättningar för medarbetarens och kommunens utveckling. Tillsammans bidrar vi till en kultur av stolthet och tillit.

Innovativt tänkande

Arboga kommun inspirerar till innovativt tänkande. Organisationen är öppen för förändring och nya idéer tas tillvara. Vi uppmuntrar till delaktighet, kreativitet och utmanar invanda mönster. Det skapar mervärde och goda ambassadörer för Arboga kommun.

2007. Varumärkesarbetets syfte var att hitta en gemensam nämnare att samlas kring. Utmaningen med visionen är att i alla sammanhang och över tid uppnå *Arboga - plats för inspiration*.

Måluppfyllelse

- målet har uppfyllts år 2019
- målet har delvis uppfyllts år 2019
- målet har inte uppfyllts år 2019

Strategiska områden

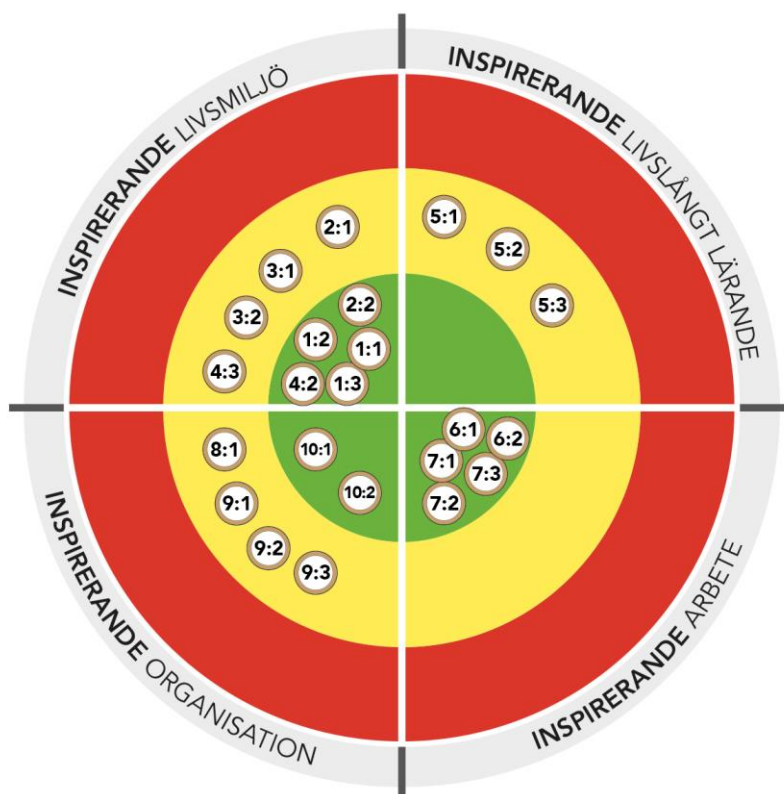
Nedan sammanfattas måluppfyllelsen inom respektive strategiskt område. Mätarna anger en samlad bedömning av uppfyllelsen av målen och mätningarna inom det strategiska området. Kommunfullmäktige har beslutat att vissa mätningar ska göras årligen, vartannat år eller mer sällan. Flera resultat av mätningarna hämtas från Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK), det grundläggande syftet med KKiK är att samla relevanta nyckeltal för att styra mot mål och resultat.

I samband med årsredovisningen görs en analys av målen som sammanställs i en analysrapport. Rapporten innehåller analys mellan utförda åtgärder och uppnådda resultat samt anger förbättringsåtgärder inför planeringen framåt. Det strategiska området inspirerande livsmiljö mäts genom fyra mål med nio mätningar. Nio mätningar har genomförts. Av dessa har fem uppnått målvärdet och fyra har delvis uppnått.

Det strategiska området inspirerande organisation mäts genom tre mål med sex mätningar. Sex mätningar har genomförts. Två av målvärdena har uppnått, fyra har delvis uppnått. Av kommunens 23 målvärden har 23 mätts under år 2019. Totalt har tolv av målvärdena uppnått, elva har delvis uppnått under året.

Med anledning av graden av måluppfyllelse så är bedömningen att kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv.

Inspirerande livsmiljö

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla samt bidrar till bättre folkhälsa och integration.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Kommunen ska aktivt delta i bostadsutvecklingen i samarbete med andra aktörer och entreprenörer. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Service och kvaliteten på tjänsterna till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Arboga ska vara en mångkulturell stad. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt.

Arboga ska utveckla ett modernt stadsnät och bredband för alla i hela kommunen.

Mål och mätningar

Mål 1. Arboga växer och utvecklas

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

En kommun där befolkningen ökar tyder på att staden är attraktiv och växer. Att bostadsbyggandet håller en jämn och positiv takt är angeläget för att attrahera nya invånare och för att underlätta generationsväxlingar i kommunens bostadsbestånd.

Arboga ska ha en levande stadskärna både vad gäller utbud av handel, kultur och arrangemang. En välutvecklad och bärkraftig handel ger lokala arbetstillfällen och lockar boenden och turister. (Kursiv text: utdrag ur Strategisk och ekonomisk plan 2018 – 2020).

För att se om Arboga växer och utvecklas analyseras befolkningsutvecklingen, nybyggnation av bostäder och försäljningsindex.

Befolkningen i Arboga har de senaste åren ökat och är nu över 14 000 invånare, vilket har varit ett mål under en längre tid. Befolkningen har under 2019 minskat med 51 personer och nu är antalet invånare

14 087. Minskningen beror på en kombination av ett minskat inflyttande och ett ökat utflyttande. Antalet födda och antalet döda uppgår båda till 137 vilket ger ett födelsenetto på 0. Senast födelsenettet var 0 eller positivt var år 1996.

Bostadsbyggandet håller en positiv takt och totalt beviljades 24 bygglov för nybyggnation av bostäder, vilket innebär 87 nya bostäder varav 57 är lägenheter i flerbostadshus.

Arboga kommuns nya översiktsplan har utblick mot 2030. Översiktsplanen innehåller flera nya områden för bostadsbebyggelse och verksamheter. Tre detaljplaner har vunnit laga kraft under året, varav en är detaljplanen för Södra Brattberget med 27 tomter för småhusbebyggelse. Sedan slutet av november finns möjligheten att göra en intresseanmälan för någon av de tomter som har skapats i området

Försäljningsindex baseras på en persons genomsnittliga inköp under ett år gällande dagligvaror och sällanköpsvaror. Försäljningsindex har ökat både inom sällanköp- och dagligvaror och når upp till målvärdet.

Viktiga händelser

- Arboga är nu 14 087 invånare.
- Arboga kommuns översiktsplan antogs i mars.
- Byggnation av en ny förskola på området Marknaden har startat.
- Byggnation av ett nytt äldreboende har startat.
- I Teknikparken har två nya företag etablerat sig.
- VA-planen antogs av kommunfullmäktige i april.
- Stabilitetsåtgärderna längs med kajen i Bergmansparken har slutförts.

Framtid

Arboga kommun är inne i en expansiv fas med målet att bli 15 000 invånare till 2030. Det kräver bostäder och olika typer av samhällsservice. Ett ökat antal barn och elever samt behov av nya lokaler gör att en ny skola planeras i Arboga. För att klara av bostadsförsörjningen inför den demografiska utvecklingen med en ökning av personer i åldrarna 85 år och uppåt måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Även ett varierat utbud av mötesplatser och aktiviteter inom kultur, fritid och turism är viktigt för utvecklingen.

Förändrade köpmönster med konkurrens från köpcentra och e-handel är en stor utmaning för Arbogas stadskärna. Försäljningsindexet ökar trots utmaningarna.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
1:1 Befolkningsutveckling	13 903	13 934	14 138	14 087	14 074	↘
1:2 Nybyggnation av bostäder	51	63	117	87	45	↘
1:3 Försäljningsindex	78	78	80	83	81	↗

1:1 Befolkningsutveckling

Befolkningsstatistik 31 december varje år.

1:2 Nybyggnation av bostäder

Nybyggnation av bostäder, egen mätning VMMF årligen.

1:3 Försäljningsindex

Handelns utredningsinstituts försäljningsindex för

dagligvaror och sällanköpsvaror (faktisk omsättning dividerad med försäljningsunderlag), årligen.

Utfall försäljningsindex Arboga 2019:

- Dagligvaror index 100
- Sällanköpsvaror index 63
- Totalt försäljningsindex 83, vilket är en ökning jmf. året innan som var 80.

Mål 2. Arboga är tryggt och säkert

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Den upplevda tryggheten i kommunen är en viktig faktor för invånarna. Vad som upplevs tryggt eller otrött är subjektivt och kan bero på människors egna erfarenheter men också på rykten om platsen, dess fysiska utformning och kontakten med omkringliggande miljöer. Säkerhet bedöms utefter konkreta fakta och fysiska åtgärder.

Arboga kommun arbetar för att det ska vara tryggt och säkert att bo och vistas i kommunen. Upplevelsen av att bo i en trygg stad är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten. För att se om Arboga är tryggt och säkert analyseras den upplevda tryggheten och antalet våldsbrott per 1000 invånare.

Den upplevda tryggheten i Arboga mäts vartannat år genom en medborgarundersökning. Betygsindex för 2019 års mätning visar på svagt ökat index och känsla av trygghet ökar både för kvinnor och män

Antal anmälda våldsbrott per 1000 invånare har minskat i Arboga sedan förgående mätning och är på en lägre nivå jämfört med riksnittet.

Polismyndigheten följer årligen brottsstatistiken i kommunen och den totala brottsligheten i Arboga har ökat jämfört med året innan. Det är främst inbrott i fritidshus, bedrägerier, skadegörelse i verksamhetslokaler samt skadegörelser på bilar som ökar. Statistiken påvisar också en ökning av klotter, vilket kan antas bero på ökad anmälningsbenägenhet som en följd av en riktad insats mot denna typ av skadegörelse.

Region Västmanlands rapport "Hälsan i Västmanlands kommuner och områden 2019" kartlägger hälsoläget i länet. Arboga är den kommun i Västmanland där störst andel personer uppger att de avstår från att gå ut ensamma på grund av rädsla.

I Förebyggande rådet med politiska ledamöter, tjänstepersoner, polisen och företrädare för näringslivet i Arboga, pågår arbetet med att implementera metoden Effektiv samordning för trygghet (EST). Arbetet kommer att ske förvaltningsövergripande och en samverkansmodell håller på att arbetas fram.

Samverkan har under året genomförts mellan kommunen, kommunalförbundets säkerhetssamordnare, polis och företag. Så som utbildning i "Säker handel" och områdesöversyn för trygghetsskapande åtgärder.

Att ha möjlighet att röra sig fritt i offentliga miljöer exempelvis på torg och i parker, är en förutsättning för att kunna ta del av samhällsaktiviteter och upprätthålla sociala kontaktnät. Arboga erbjuder ett rikt föreningsliv med en mångfald av aktiviteter och verksamheter för alla åldrar.

Viktiga händelser

- Riktlinje mot klotter och liknande skadegörelser är antagen under hösten med syfte att skapa ett generellt förhållningssätt och arbetsmetod till klotter och annan skadegörelse inom kommunens förvaltningar och bolag.
- Planeringsarbetet med spontanidrottsplats i Bergmansparken fortsätter och den färdigställs under 2020.
- Lägesbilsarbetet mellan kommun och polis fortsätter för att skapa en strategisk övergripande lägesbild. Under året har bland annat samverkan mellan tjänstepersoner i kommunen och polisen träffats för att skapa en aktuell lägesbild. En kartläggning har genomförts av kommunens områden för industri- och handelsområden.
- Barn- och utbildningsnämnden genomför en organisationsöversyn som kommer att påverka elever, vårdnadshavare och medarbetare.
- Barn- och utbildningsnämnden har de senaste åren visat goda resultat där upplevelsen av trygghet är hög enligt den årliga enkätundersökningen som genomförs på samtliga enheter.

Framtid

Mötesplatser är viktiga för den upplevda tryggheten. Agenda 2030 har bland sina globala mål ett specifikt mål: Hållbara städer och samhällen (nr 11) som handlar bara om hållbara städer och samhällen där ett delmål är tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser. Platser där människor finns drar ofta till sig ännu fler människor och det är genom möten den sociala tilliten byggs upp. Därför är utvecklingen av Arboga stadskärna viktigt för att stärka den upplevda tryggheten.

Fortsätta implementeringen av Effektiv samordning för trygghet (EST) i samverkan med andra aktörer. Arbetet med trygghetsskapande insatserna fortsätter och omfattar bland annat samverkan med polisen,

Förebyggande rådet och det lokala näringslivet.

Det förebyggande arbetet med att minska klottret följs upp över genomförda insatser och polisens anmälningsstatistik.

Barn - och utbildningsnämnden arbetar vidare med organisationsöversynen och en rådgivande folkoröstning om den framtida skolorganisationen kommer att genomföras i mars.

För att öka tryggheten måste det finnas stadsrum som alla trivs att vistas i. Arbogaborna behöver en inbjudan för att röra sig till stadsdelar som man inte vanligtvis besöker, det ska finnas en anledning till att ta sig dit.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
2:1 Upplevd trygghet	-	48	-	50	57	↗
2:2 Anmälda våldsbrott	10	9,6	8,5	7,5	8,6	↗

2:1 Upplevd trygghet

Trygghetsindex i SCB:s medborgarundersökning vartannat år. KKI-K vartannat år. Följs upp år 2019.

2:2 Anmälda våldsbrott

Antal anmälda våldsbrott per 1000 invånare. SKR öppna jämförelser "Trygghet och säkerhet", vartannat år.

Mål 3. Arboga är inkluderande och tillgängligt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Alla invånare ska känna att de är delaktiga i det lokala samhället. Tillgängligt betyder att alla invånare ska ha möjlighet att leva ett aktivt liv på lika villkor. Både verksamhet, information, lokaler och fysisk miljö kan vara mer eller mindre tillgängliga.

För att fånga upp viktiga frågeställningar, skapa intresse hos medborgarna och få en bred acceptans i samhället är det viktigt att Arbogaborna är delaktiga i kommunens utveckling. För att se om kommunen är inkluderande och tillgänglig analyseras upplevt inflytande och fritidsmöjligheter.

Under hösten 2019 genomfördes kommunens medborgarundersökning. Enkäten skickades ut till 1 200 slumpvis utvalda invånare. Syftet är att mäta hur invånarna tycker att det är att leva och bo i Arboga,

vilket inflytande de upplever att de har och vad de tycker om kommunens verksamheter. Medborgarundersökningen är en attitydundersökning som ger en bild av vad invånarna tycker om kommunen.

Medborgarkontoret på biblioteket stödjer besökande med medborgarfrågor, stöd i kontakt med myndigheter och olika samhällstjänster.

Ett brett kvalitativt utbud av fritidsmöjligheter är viktigt i en kommun med ambition att locka nya invånare, företag och besökare. Idrottsanläggningar, bibliotek och kulturaktiviteter är också resurser i integration och inkluderandet av olika grupper. För att kunna möta medborgarnas möjlighet till fritidsintressen krävs fortsatt effektiv användning av lokaler, anläggningar och nära samarbete med föreningslivet. Kommunen arbetar med att föreningar och enskilda ska ges möjligheter till inflytande i fritids- och kulturverksamheterna.

Viktiga händelser

- Arbetet med de kommungemensamma servicelöftena pågår.
- Förtidsröstningen till EU valet genomfördes i maj på biblioteket.
- Lekparken i Ahllöfsparken har renoverats och vissa delar har tillgänglighetsanpassats.
- Under året har en kommunikatör anställt för att förstärka kommunens information och kommunikation.
- Under året har kommunens kriskommunikativa förmåga stärkts genom utbildningar och länsöverskridande samverkan.
- Under händelsen om befarat förorenat vatten prövades kommunens kriskommunikativa förmåga. Kommunikationsaktiviteter såsom VMA, sms, webbinformation, pressmeddelande, Facebookinlägg och intern information var insatser som genomfördes för att nå allmänheten och medarbetare vid under samhällsstörningen.
- Arboga officiella Facebook-sida fortsätter att utvecklas och under året har antalet följare av Arboga kommuns Facebooksida ökat med 14 procent. Sociala medier har varit en kanal för att öka delaktighet och dialog med medborgarna, stärka kommunens service och arbetsgivarvarumärket samt marknadsföra kommunen.
- Genom samverkan med de tio kommuner som ingår i Bibliotek i Västmanland blir biblioteket starkare, stabilare och kan bedriva en mer hållbar verksamhet på tid. Det gäller såväl ökade möjligheter för att hålla ner inköpskostnader för tjänster som vinsten i att dela kunskap och resurser inom regionen.

Framtid

Fortsatt samarbete med Köping och Kungsör kommuner inom kommunikations- och informationsområdet, fler e-tjänster och utvecklad medborgardialog ger goda förutsättningar att uppnå målet om en inkluderande och tillgänglig kommun. För att nå ut med information och skapa dialog är det viktigt att kommunen väljer de kommunikationskanaler som allmänheten använder.

Inkludering skapas då människor möts, beblandas och berikar varandras erfarenheter. För att möjliggöra detta är det viktigt att ge stort utrymme för lokalsamhällets och den ideella sektorns engagemang i form av fritid, kultur, mötesplatser med mera.

Arboga har ett aktivt och starkt föreningsliv. Här blandas idrott med kultur och sociala föreningar. Föreningservice kommer att fortsätta stötta föreningarna i att utvecklas, samverka och hitta nya vägar att växa och erbjuda fler människor fritidsaktiviteter. Genom att hitta vägar att stötta varandra erbjuds fler möjligheter till utveckling och inspiration för fler människor.

Genom att fortsätta den digitala verksamhetsutvecklingen skapas möjlighet för effektiva och innovativa lösningar.

Genom fokus på fler e-tjänster, utvecklad medborgardialog och ett fortsatt samarbete med civilsamhället fortsätter Arboga vara en inkluderande och tillgänglig kommun för alla. Kommunen arbetar vidare med att nå ut med information och föra dialog via flera sociala medier.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
3:1 Upplevt inflytande	-	43	-	37	43	↘
3:2 Fritidsmöjligheter	-	7,3	-	7	7,5	↘

3:1 Upplevt inflytande

Nöjd Inflytande Index (NII) i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år. Följs upp år 2019.

3:2 Fritidsmöjligheter

Fråga A6:2 i SCB:s medborgarundersökning inom frågeområde fritidsmöjligheter, Nöjd Region Index (NRI) vartannat år. Följs upp år 2019.

Mål 4. Arboga är ekologiskt hållbart

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Definitionen av ekologisk hållbarhet är att hushålla med mänskliga och materiella resurser på långsikt. Miljön ska skyddas vilket bland annat innebär att utsläpp inte ska skada människor och att det naturliga kretsloppet ska värnas. Naturfrämmande ämnen ska inte förekomma i miljön och den biologiska mångfalden ska bevaras. Användningen av energi och material ska begränsas.

Ekologisk hållbarhet innebär bland annat att minska utsläpp som kan skada miljön och att skapa en effektiv användning av energi och naturresurser. För att se om Arboga är ekologiskt hållbart analyseras andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter samt nöjdhet med utbudet av kollektivtrafik.

Varje år köper Arboga kommun in råvaror för att laga cirka 610 000 portioner. Valet av livsmedel är en viktig del i kommunens arbete att värna miljö genom att minska andelen livsmedel med stor miljöpåverkan och öka antalet hållbara måltider. Insatser för att minska matsvinnet fortsätter i flera av kommunens skolrestauranger.

I medborgarundersökningen tillfrågas kommunens invånare om hur de ser på bland annat tillgången till gång- och cykelvägar samt nöjdheten med utbudet av kollektivtrafiken för resor. Arboga kommuns resultat i mätning från 2019 visar på en minskad nöjdhet att resa med kollektivtrafik.

Transport av personer och varor inom Sverige står idag för en fjärdedel av Sveriges energianvändning och bilen är det vanligaste transportmedlet. Kommunen erbjuder miljöfordon för uthyrning samt elcyklar för lån till verksamheterna.

En bra och utökad kollektivtrafik är viktigt för kompetensförsörjningen i Arboga kommun och för att näringslivet i kommunen ska fortsätta att utvecklas.

Viktiga händelser

- Arboga kommun rankas som Sveriges fjärde bästa hållbara skolmatskommun 2019 i White guide junior. Jury bakom tävlingen tittar på helheten kring hållbara måltider- allt från styrdokument, val av livsmedel, matsvinn, smak och näring till måltidsmiljö, pedagogiskt samarbete och genomförda utbildningar.

- Fortsatt arbete för att minska matsvinnet från både kök och matgästernas tallrikar, varje dag mäts tallrikssvinnet i skolrestaurangerna.
- Några förskolor arbetar med projektet "Grön Flagg" som är ett undervisningsverktyg kring hur skolor och förskolor kan lära ut hållbarhetsfrågor på ett spännande sätt.
- Fortsatt deltagande i projektet "Fossilfritt 2030", åtta nya elbilar är på plats i kommunens verksamheter.
- Byggnationerna av ny förskola och nytt vård- och omsorgsboende tar tydlig hänsyn till miljö och ekologisk hållbarhet.

Framtid

Andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter fortsätter att öka genom att ställa tydliga krav på livsmedel i upphandlingar. Matsvinnet minskar med hjälp av bland annat informationsinsatser.

Arboga deltar i fortsättningen av projektet fossilfria och effektiva kommunala transporter - Fossilfritt 2030. Projektet utgår från regeringens initiativ Fossilfritt Sverige med syftet att successivt förändra den kommunala fordonsflottan med sikte på fossiloberoende 2030.

För att bli en mer klimatsmart organisation arbetar kommunen med att minska pappersförbrukningen genom digitalisering och alla nämnder ska övergå till en digital ärendeprocess

För att skapa ett attraktivt gång- och cykelnät krävs det att gång- och cykelvägarna håller en hög och kontinuerlig standard. Nätet ska vara sammanhängande och det ska vara lätt att orientera sig.

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland har med anledning av besparingar beslutat att lägga ned den regionala linjen 552 mellan Kungsör, Arboga och Götlunda från sommaren 2020. Nedläggningen motiveras även av lågt antal resande på linjen. Planering pågår för viss lokal kollektivtrafik mellan Arboga och Götlunda. Samtidigt görs en översyn och viss neddragning av övrig lokal kollektivtrafik.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
● 4:2 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter	33 %	37 %	38 %	41 %	40 %	↗
◆ 4:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik	-	5,1	-	4,9	5,6	↘

4:2 Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter

Andel inköpta ekologiska livsmedel (%) av de totala livsmedelsinköpen per år, årligen, KKiK. Följs upp helår.

4:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik

Nöjd Region Index i SCB:s medborgarundersökning, index mäts på en skala 1-10. Med kollektivtrafik menas lokal och regional trafik med buss, spårvagn, tåg och båt/färja, vartannat år. Följs upp år 2019.

Inspirerande livslångt lärande

Trygghet, delaktighet, kreativitet och kompetens är ledord för Arbogas förskolor, fritidshem och skolor. Alla barn och elever blir sedda och får uppmärksamhet. Arboga ska ligga i framkant både gällande kvalitet och arbetsmiljö.

Arbogas skolor inspirerar till nyfikenhet och lust att lära. Kompetenta lärare och ett bra ledarskap på alla nivåer bidrar till en god lärmiljö där eleverna utmanas, utvecklas och lyckas utifrån egna förutsättningar. Mötet, samspelet och dialogen mellan pedagog, barn, elev och föräldrar genomsyrar hela skoltiden. Arbogas skolor håller hög kvalitet och det goda samarbetet med näringslivet utvecklas ständigt. Det ger barn och elever goda kunskaper och bra förutsättningar att gå vidare till högre studier eller arbete efter avslutade utbildningar.

Vuxenutbildningen bidrar till det livslånga lärandet och ger alla en ny chans. Det ska finnas goda möjligheter att läsa allt från grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Mål och mätningar

Mål 5: Arboga inspirerar till livslångt lärande

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Vårt samhälle står i ständig förändring och utifrån dess framtida behov av kompetenser så behöver perspektivet vara ett livslångt lärande. För att möta det livslånga lärandet pågår flera satsningar inom Arboga kommun.

För att se om Arboga inspirerar till livslångt lärande analyseras resultaten av nationella proven årskurs 3, andel behöriga elever till något yrkesprogram på gymnasiet och utbildningsmöjligheter.

Goda möjligheter till utbildning bidrar till det livslånga lärandet och ger alla goda förutsättningar för ett gott liv. I varje skede av livet bör det finnas utbildnings- och lärandemöjligheter som är anpassade till individens behov, bakgrund och kompetens. Utbildningsmöjligheterna i Arboga bedöms vara mycket goda. Högskolecentrum erbjuder flertalet kurser och utbildningar.

Antalet barn och elever fortsätter att öka i kommunen. Samtidigt är många av de lokaler som används för barn- och utbildningsverksamheterna inte ändamålsenliga eller i omfattande behov av renovering.

Därför har barn- och utbildningsnämnden tagit beslut om att föreslå kommunfullmäktige att bygga en ny grundskola på den plats där Gäddgårdsskolan finns idag. Även en ny förskola byggs på söder vid området Marknaden. De nya lokalerna skapar förutsättningar för ett ökat antal barn i verksamheten samt möjliggör att lägga ner förskolor i tillfälliga lokaler som inte är anpassade för verksamhetens behov, vilket skapar de bästa förutsättningarna för barns lärande.

För att öka kvaliteten och likvärdigheten har förslag till ny skolorganisation tagits fram. Förslagen följer Skollagens stadiindelning med låg-, mellan- och högstadium och syftar till att skapa bättre förutsättningar för varje skolenhet att bedriva en likvärdig verksamhet med hög kvalitet och på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Biblioteket spelar stor roll för att förverkliga medborgarnas möjligheter till livslångt lärande. Kommunens distansstuderande får genom biblioteket tillgång till universitets- och högskolebibliotekens samlade bestånd av litteratur. Bibliotekens roll som kunskapsspridare av ny teknik betonats alltmer, då risken för att många människor hamnar utanför de digitaliserade samhällstjänsterna uppmärksammas.

Viktiga händelser

- Förslag till ny skolorganisation har arbetats fram.
- Västmanland och Arboga kommun är med i projektet #jagmed – unga till utbildning och arbete, en gemensam satsning i fem län för att motverka studieavhopp och studiemisslyckanden.
- Gymnasieskolan och Vuxenutbildningen samverkar med över 100 företag i regionen.
- Högskolecentrum har startat tre nya YH-utbildningar inom områdena hälso- och sjukvård, socialt arbete samt teknik och tillverkning.
- Kommunen bygger en ny förskola. De nya lokalerna ska skapa de bästa förutsättningarna för barns lärande.
- Bibliotekets IT-verkstäder har under året erbjudit kommunens invånare möjlighet att förkovra sig inom det digitala området.
- Projekt Stärkta bibliotek, har förutom till förskolan också riktat sig speciellt till kvinnor med annat modersmål via bokcirklar på lätt svenska, babycafé med bilderbokscirkel och studiehjälp.
- Studieförbunden är en stor mötesplats för livslångt lärande, bildning och kultur. Ett stort antal Arbogabor deltar i studiecirklar och kulturarrangemang som anordnas av studieförbundet.

- Med hjälp av pengar från kulturrådet har Arboga kulturskola kunnat erbjuda mer verksamhet än tidigare. Kulturskolans undersökningar visar att de har en hög nöjdhet bland elever och deras föräldrar.

Framtid

För att skapa ökad kvalitet och likvärdighet mellan skolorna i Arboga har en genomlysning av skolorganisationen gjorts och flera förslag på ny organisation har presenterats. En folkomröstning kommer att ske i frågan om Medåkers skola. Därefter fattar kommunfullmäktige beslut om hur arbetet med omorganisationen kommer att se ut.

Förskolan har som uppdrag att lägga grunden för ett livslångt lärande för barnen och stimulera barns utveckling och lärande. På området Marknaden byggs en ny modern förskola. Lokalerna har kreativa lösningar som bjuder in till lek och lärande.

Antalet barn och elever fortsätter att öka och många av lokalerna inom skolverksamheten behöver renoveras. På söder, där Gäddgårdsskolan ligger idag, planeras en ny grundskola att byggas för förskoleklass upp till årskurs 9.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
◆ 5:1 Nationella prov i årskurs 3	77 %	66 %	62 %	68 %	83 %	↗
◆ 5:2 Behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet	85,3 %	86,1 %	87,8 %	83,5 %	90 %	↘
◆ 5:3 Utbildningsmöjligheter	-	66	-	64	66	↘

5:1 Nationella prov i årskurs 3

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%) (N15452)

5:2 Behöriga elever till nationellt program på gymnasiet

Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (N15436)
Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem

andra ämnen från grundskolan. Fram t.o.m. 2011 krävdes godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik för att uppnå lägsta behörighet till gymnasiet. Uppgiften avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett folkbokföringsort. Uppgiften avser läsår. Om det totala antalet elever är 40 eller fler och antalet icke behöriga är 1-4 elever, så visas andelen behöriga som 95 procent. 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund. Källa: Skolverket (Siris).

5:3 Utbildningsmöjligheter

Betygsindex om hur medborgarna upplever tillgången till utbildningsmöjligheter, fråga A2:1-2 i medborgarundersökningen, vartannat år.

Inspirerande arbete

Arboga erbjuder en varierad arbetsmarknad inom många olika branscher. En god service från kommunens alla verksamheter och organisationer uppmuntrar till företagande och bidrar till att näringslivet växer och utvecklas.

Attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag. Arbogas unika kulturmiljö, rika historia och goda värdskap lockar besökare, vilket gör besöksnäringen till en allt större näringsgren.

Mål och mätningar

Mål 6. Arboga har ett gott näringslivsklimat

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Ett gott näringslivsklimat utgör en viktig utvecklingsfaktor för kommuner och regioner. Förutsättningar för och möjligheter att starta och driva företag har betydelse för tillväxt och sysselsättning. Arboga behöver ha attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft för både nya etableringar och befintliga företag.

Kommunens arbete för ett bättre näringslivsklimat är betydelsefullt för ett växande näringsliv i kommunen. Fokus för arbetet är att skapa fler naturliga mötesplatser mellan kommun och företag. För att se om Arboga har ett gott näringslivsklimat analyseras antal arbetstillfällen och lokalt företagsklimat.

SCB:s statistik visar sjunkande antal arbetstillfällen jämfört med året innan men att antalet sysselsatta dagtid uttryckt i procent ökar något i kommunen jämfört med året innan. Båda mätningarna uppnår målvärdet.

Enligt svenskt Näringslivs enkätundersökning "Lokalt företagsklimat" har näringslivsklimatet i Arboga förbättrats i årets mätning. Sammanfattande betyget är nu 3.5 på en sexgradig skala och rikssnittet i Sverige är 3.4.

Samarbetet mellan skola och näringsliv fungerar bra och kommunen samverkar med över 100 företag. En ytterligare framgång är ett aktivt SYV-arbete för introduktion av yrken i grundskolan.

Antal företag med F-skatt ökar stadigt i kommunen, vid årsavstämningen fanns 1219 företag varav 520 är

aktiebolag. Antalet aktiva företag per tusen invånare i Arboga är 86,36 och för länet i övrigt exklusive Västerås ligger nivån på 76,25.

Viktiga händelser

- En ny kartfunktion är framtagen gemensamt av de tre kommunerna i Västra Mälardalen som visar ledig mark och exploateringsytor. Även gemensam plattform för att visa verksamhetslokaler för uthyrning.
- 88 Nystartade företag med F-skatt, varav 28 AB.
- Gemensam nyföretagarrådgivning i Västmanland, Nyföretagarcentrum Västmanland.
- Fortsatt gott samarbete mellan grundskola, gymnasiet och företag, SAAB med flera genom bland annat Ung Företagsamhet (UF).

Framtid

Genom att fortsätta arbeta med; mötesplatser mellan kommun och företag, genomföra regelbundna företagsbesök och fortsätta samarbetet i Västra Mälardalen med SKR:s "Förenkla helt enkelt", bör resultatet bli lika bra eller ännu bättre i framtiden. En ytterligare viktig faktor i att skapa ett bra företagsklimat är att ha en bra planberedskap i kommunen, för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter.

Fortsatt gott samarbete mellan grundskola, gymnasiet och företag, SAAB med flera genom bland annat Ung Företagsamhet (UF). Skapar förutsättningar för ungt entreprenörskap

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
6:1 Antal arbetstillfällen i Arboga kommun	5 660	5 660	5 767	5 662	5 550	↘
6:2 Lokalt företagsklimat	3,51	3,4	3,39	3,5	3,5	↗

6:1 Antal arbetstillfällen i Arboga kommun

SCB, Totalt antal förvärvsarbetande från 16 år med arbetsplats i Arboga kommun (RAMS), mätning 31/12 varje år, med ett års fördröjning.

6:2 Lokalt företagsklimat

Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, Svenskt Näringslivs enkätundersökning "Lokalt företagsklimat", årligen.

Mål 7. I Arboga finns goda möjligheter till arbete

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Att få fler Arbogabor i arbete är inte bara viktigt för att kunna finansiera välfärden, det är också viktigt för individen. Antalet personer som förvärvsarbetar i kommunen ökar men förvärvsarbetande i förhållande till befolkningen minskar. Arbogas geografiska läge tillsammans med lättillgänglig och flexibel pendling till andra orter utvidgar arbetsmarknaden för boende i Arboga och ger bättre möjligheter till jobb.

En väl fungerande arbetsmarknad får människor och företag att växa. Bra arbetsmöjligheter lägger grunden för tillväxt och välfärd. För att se om det finns goda möjligheter till arbete i Arboga analyseras arbetsmarknadsstatistik och pendlingsmöjligheter med tåg.

Arbetsförmedlingen har påbörjat nedläggning eller har sedan tidigare stängt ett stort antal kontor inom Sverige. Inom region, Västmanland/Uppsala, har kontoren i Fagersta, Arboga och Hallstahammar lagts ner eller är under nedläggning. Återstående kontor finns i Sala, Köping och Västerås.

Arbetslösheten har ökat en del i förhållande till 2018 och kommunen visar värden som ligger över riksnittet i samtliga tre grupper. Det är framförallt under de senaste månaderna som en ökning av antalet arbetslösa redovisas. I december var 600 Arbogabor arbetslösa jämfört med december 2018 då det var 471.

Detta motsvarar 9,2 procent (2018: 8,2 procent) och kommun ligger 1,8 procent (2018: 1,6 procent) över riksnittet.

Ungdomsarbetslösheten är nu 10,6 procent (2018: 10,2 procent) vilket är 1,4 procent (2018: 2 procent) över riksnittet

Arbetslösheten för utrikes födda är 28,2 procent (2018: 28,5 procent) vilket är 8,3 procent (2018: 9,7 procent) över riksnittet. Arbetsförmedlingens förändringar och minskning har påverkat arbetslösheten men också kommunens verksamhet.

Viktiga händelser

- Sedan mitten av januari har Arbetsmarknadsverksamheten ett samverkansavtal med Samhall avseende förbehandling av EEA (elektroniskt och elektriskt avfall). Avtalet avser att Samhall med personal och egen arbetshandledning på plats i Elektronikens lokaler förbehandlar EEA för att ha sysselsättning till sina anställda.
- Tre nya utbildningar till YH blev beviljade i början av 2019, Underhållsingenjör, Stödpedagog och Specialistundersköterska-demens. Den sista på distans, vilket är nytt för Yrkehögskolan i Arboga. Sedan tidigare har Yrkehögskolan även utbildningen till Elkraftingenjör beviljad.
- ViiA - Vägen in i arbete, på heltid eller på deltid i kombination med SFI-studier.
- Arboga kommun beviljades i december anslag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), för projektet Hela vägen in i arbete.

Framtid

Omorganisationen inom Arbetsförmedlingen kommer att påverka hanteringen av arbetssökande och samverkan med kommunen.

Konsekvenser för arbetssökande som kan antas är:

Personalneddragningen på Arbetsförmedlingen riskerar att påverka stödet till de grupper som står allra längst från ett arbete. Samverkansmöjligheterna riskerar att försämrats. Minskning av antalet anvisade uppdrag till Arbetsmarknadsverksamheten från Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen lokala kännedom om näringsliv och kommunspecifik problematik kring arbetslöshet riskerar att försämrats. Digitaliseringen riskerar att stänga ute grupper av arbetssökande som saknar tekniskt kunnande och/eller utrustning.

Faktorer som påverkar arbetslösheten är kommunens möjligheter att erbjuda bostäder, förskoleplatser, studier och yrkesinriktade utbildningar och

samverkan med det lokala näringslivet.

De nya yrkeshögskoleutbildning innebär att det blir lättare att vidareutbilda sig i Arboga. Medarbetare i kommunen får en ökad möjlighet att vidareutbilda sig inom tidigare valt yrke och ökade möjligheten att rekrytera nya medarbetare.

Genom att fortsätta samverkan och arbeta med; mötesplatser mellan kommun och företag, genomföra regelbundna företagsbesök och fortsätta samarbetet i Västra Mälardalen med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), "Förenkla helt enkelt" finns goda möjligheter att påverka arbetslösheten i kommunen. Ytterligare faktorer som påverkar arbetslösheten är kommunens möjligheter att erbjuda bostäder, förskoleplatser, studier och yrkesinriktade utbildningar och goda möjligheter till in- och utpendling i kommunen bidrar också.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
 7:1 Arbetsmarknadsstatistik	76 %	77 %	78,7 %	80,6 %	78 %	↗
 7:2 Antal tåg från Arboga till Stockholm	35	35	35	35	35	→
 7:3 Antal tåg från Stockholm till Arboga	32	32	32	35	33	↗

7:1 Arbetsmarknadsstatistik

SCB:s arbetsmarknadsstatistik, andel av kommunens invånare, 20-64 år, som förvärvsarbetar, mäts 31/12, årligen (KKiK).

7:2 Antal tåg från Arboga till Stockholm

Antal tåg till och från Arboga på Mäljarbanan och Svealandsbanan, egen mätning, årligen.

7:2 Antal tåg från Stockholm till Arboga

Antal tåg till och från Stockholm till Arboga på Mäljarbanan och Svealandsbanan, egen mätning, årligen.

Inspirerande organisation

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas och är delaktiga. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog.

Ekonomi är i balans och kommunens resurser används alltid på bästa sätt såväl på kort som på lång sikt.

Mål och mätningar

Mål 8: Arboga kommun ger ett gott bemötande och god service.

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Kommunen finns till för sina medborgare. Varje medarbetare är ansiktet utåt i kommunen och bör bemöta medborgarna med den professionalism och det servicetänkande som vi vill ska förknippas med Arboga kommun.

Service och bemötande kan till exempel vara att ge tydlig information, och att myndighetsbeslut är begripliga. Det är också viktigt att medborgarna snabbt får svar och ges rätt information vid kontakt med kommunen.

Medborgarnas upplevelse av att kommunen ger ett gott bemötande och god service mäts i Medborgarundersökningen som genomförs vartannat år. Utfallet i senaste undersökningen från 2019 visar att Arboga har ett bättre betygsindex än snittet i undersökningen. Arbogas eget värde har minskat jämfört med mätningen 2015 och 2017, det är dock ingen säkerställd förändring. Kvinnorna var mer nöjda med bemötandet än männen.

Att erbjuda goda möjligheter att kontakta kommunen samt att ha smidig internkommunikation är förutsättningar för att kunna öka tillgängligheten, servicegraden och effektiviteten i det dagliga arbetet. Utveckling av detta arbete pågår ständigt. För att mäta kommunens tillgänglighet och bemötande genomförs Serviceundersökningen. Resultatet i Serviceundersökningen har förbättrats under 2018 och värdet blev då 91 %, jämfört med 2017 då det var 82 %. Arboga kommun deltog inte i undersökningen 2019, för att Serviceundersökningen håller på att arbetas om och det skulle inte gå att göra jämförelser med tidigare resultat.

Implementeringen av kommunens värdegrund PUMI har fortsatt under året.

Viktiga händelser

- Medborgarkontoret i Arboga fortsätter att utvecklas för att underlätta medborgarnas kontakter med kommunen och andra myndigheter.
- Vid Chefsforum under året har värdegrundsarbetet funnits med på agendan för erfarenhetsutbyte och för att säkerställa det fortsatta arbetet. Många chefer har använt det framtagna stödmaterialet och använt APT till genomförande och uppföljningar av värdegrunden.
- I projektet "Förenkla helt enkelt" har Sveriges Kommuner och Region (SKR), tillsammans med Arboga, Kungsör och Köpings kommuner och det lokala näringslivet arbetat fram gemensamma handlingsplaner för att förenkla och förbättra kontakten mellan företagare och kommunerna.

Framtid

Arbetet med att ta fram ett nytt underlag för Serviceundersökningen pågår på nationell nivå och kommunen kommer att ta ställning till eventuellt medverkande när informationen om nästa mätning blir tillgänglig under våren 2020. Förvaltningscheferna kommer att följa upp interna åtgärder för tillgänglighet, servicegraden och effektivitet i det dagliga arbetet. Värdegrundsarbetet kommer under året att presenteras för respektive nämnd och därefter beslutar respektive nämnd om hur de vill arbeta vidare med värdegrundsarbetet. Genom att fortsätta den digitala verksamhetsutvecklingen skapas möjlighet för effektiva och innovativa lösningar.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
 8:1 Bemötande och tillgänglighet	-	60	-	56	61	

8:1 Bemötande och tillgänglighet

Medborgarnas uppfattning om bemötande och tillgänglighet i kommunen, sammanvägt betygsindex Nöjd-Medborgar-Index (NMI), frågeområde bemö-

tande och tillgänglighet, medborgarundersökningen, vartannat år.

Mål 9. Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Att kunna attrahera rätt medarbetare är en av de viktigaste frågorna för arbetsgivare idag. Det är inte bara lön och förmåner som gör att anställda trivs och gör ett bra arbete. Att kunna erbjuda en kultur med tydliga värderingar, en bra arbetsmiljö och möjlighet till utveckling är faktorer som också påverkar.

Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. För att se om Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare analyseras svaren i medarbetarenkätens områden för nöjdhet med inflytandet, hållbart medarbetarengagemang (HME) och frisknärvaro.

Det övergripande resultatet för medarbetarenkäten 2019 visar på en förbättring jämfört med den förra mätningen från 2017.

Svarsfrekvensen för årets mätning blev 73 procent. Resultatet visar att Arboga kommun har medarbetare som känner ett stort engagemang för sitt arbete och upplever det som betydelsefullt. Chefsenkätens svarsfrekvens blev 91 procent och även resultatet för chefer har förbättrats.

Målvärdet för frisknärvaro på arbetsplatsen uppnås inte under året.

Under året har arbetet för att öka attraktiviteten som arbetsgivare fortsatt.

Viktiga händelser

- Den chef- och ledarskapsstrategi som arbetades fram antogs i februari 2019 utifrån den har en utbildnings- och utvecklingsplan tagits fram.
- Stöd och service inom lag- och avtalstolkning, arbetsrätt, rekrytering och förhandlingar har getts till kommunens chefer och arbetsledare.
- Utbildningsinsats i utmanande samtal påbörjats för cheferna.
- Implementering av värdegrunden PUMI pågår.
- Aktivt stöd till cheferna erbjuds kontinuerligt i rehabiliteringsprocessen. Ett resultat av detta är att sjukfrånvaron och antalet rehabiliteringsärenden i kommunen minskat.
- Arbetsmiljöutbildning har genomförts för nya chefer och skyddsombud vid två tillfällen.
- Det systematiska arbetsmiljöarbetet dokumenteras i uppföljningsverktyget SAM-modulen i Stratsys.
- Det hälsofrämjande arbetet på kommunövergripande nivå har fortsatt genom bland annat stöd och ledning i grupputveckling och konfliktantering samt utbildning för hälsoinspiratörer.

Framtid

Att kunna erbjuda den sysselsättningsgrad som de anställda önskar, ge goda möjligheter till fortbildning, friskvård och ett gott ledarskap skapar förutsättning för att medarbetarna ska trivas och utvecklas. Fortsatt arbete inom enheterna, alla chefer arbetar vidare med att analysera respektive enhetsresultat från medarbetarenkäten tillsammans med medarbetarna genom att upprätta handlingsplaner. I nästa steg följer Arbetsmiljökommittén upp enheternas handlingsplaner.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
◆ 9:1 Medarbetarnas nöjdhet med inflytandet	-	81 %	-	78 %	82 %	↘
◆ 9:2 Hållbart medarbetarengagemang	-	84	-	82	84	↘
◆ 9:3 Frisknärvaro	35 %	36 %	30 %	34 %	40 %	↗

9:1 Medarbetarnas nöjdhet med inflytandet

Andel medarbetare som är nöjda med inflytande över utvecklingen av verksamheten. Medarbetarenkät, vartannat år.

9:2 Hållbart medarbetarengagemang

Totalindex för Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en sammanvägning av tre delområden, motivation, ledarskap och styrning. Nationell jämförelse SKR, årligen.

9:3 Frisknärvaro

Andel medarbetare som har noll sjukdagar under året, egen mätning, årligen.

Mål 10. Arboga kommun har god ekonomisk hushållning

Adressering: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och att hushålla över tiden. Det innebär en avvägning mellan ekonomi och verksamhet på kort respektive lång sikt. Om det under ett år förbrukas mer medel än vad kommunen erhåller, innebär det att kommande år eller generationer får betala för denna överkonsumtion.

De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet. Verksamhetsmålen syftar till att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget mot medborgarna tydligt.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen.

Kommunfullmäktige beslutade under år 2013 att målet "Arboga kommun har en god ekonomisk hushållning" och de nedanstående måtten ska gälla som riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Resultatet uppgick år 2019 till 19,8 miljoner kronor vilket motsvarar 2,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Målvärdet för mandatperioden är att resultatet ska uppgå till i genomsnitt minst 1 procent per år.

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick vid utgången av år 2019 till 25,4 procent.

Viktiga händelser

- En fortsatt implementering av nytt ekonomisystem.
- Framtagande av resursfördelningsmodell för införande från och med 2020 års budget. Modellen avser fördelning från kommunfullmäktige till nämnderna och styrelsen.

Framtid

Arboga liksom de flesta andra kommuner befinner sig i en ansträngd ekonomisk situation samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Detta ställer krav på effektiviseringar, omprioriteringar och nya finansieringsalternativ. Det gäller också strategier för finansiering av investeringarna.

Under år 2020 ska ekonomiprocesserna i kommunens två nya bolag säkerställas. Vidare ska en finans-

policy för kommunen och dess majoritetsägda bolag tas fram och beslutas i kommunfullmäktige. under 2019 för att fördela medel från fullmäktige till nämnderna ska utvärderas och eventuell justeras. Det finns även behov av att se över resursfördelningen inom respektive nämnd till verksamheterna.

Det kan också bli aktuellt att se över kommunens finansiella mål med bäring på God ekonomisk hushållning.

Mätningar	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde	Prognos
10:1 Resultat	11,8 %	2,4 %	0,8 %	2,4 %	1 %	↗
10:2 Soliditet	22,8 %	23,6 %	23,5 %	25,4 %	24,6 %	↗

10:1 Resultat

Resultatet exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Egen mätning i samband med bokslutet, årligen.

10:2 Soliditet

Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper. Egen mätning i samband med bokslutet, årligen.

FINANSIELL ANALYS

Inledning

Den finansiella analysen fokuserar på om Arboga kommun har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning används en modell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Dessa är det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Varje aspekt analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling.

Arboga deltar också i en jämförelse för att analysera var kommunen befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanland och till riket de senaste tre åren. Jämförelsen har utförts av Kommunforskning i Väst-sverige (KFi) och som redovisas sist i den finansiella analysen.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Då god ekonomisk hushållning är en allmänt hållen bestämmelse i kommunallagen fordras att varje kommun definierar den närmare innebörden. Kommunen ska upprätta riktlinjer och ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att målen redovisas och förklaras på ett sådant sätt att det framgår varför fullmäktige anser att det är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Kommunerna måste anpassa målen till de egna förutsättningarna, för att säkra nuläge och framtid.

En god ekonomisk hushållning har en vidare innebörd än att ekonomin är i balans. Kommunens verksamhet ska dessutom vara ändamålsenlig och effektiv. Kommunen ska sträva efter att göra "rätt saker" utifrån kunders och medborgares behov och önskemål samt upprätthålla en hög kvalitet i förhållande till förbrukade resurser. De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten

visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet. Uppföljning av de verksamhetsmässiga målen för en god ekonomisk hushållning återfinns under avsnittet som behandlar kommunfullmäktiges mål och mätningar.

Arboga kommuns finansiella mål, som beslutades år 2013, för god ekonomisk hushållning är:

- Resultatet exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning
- Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper.

De finansiella målen följs upp under kommunfullmäktiges mål "Arboga kommun har god ekonomisk hushållning".

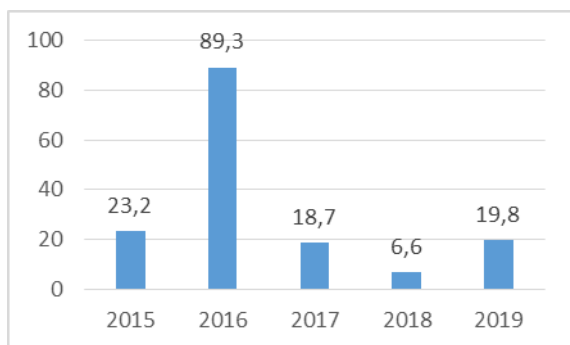
Resultatet uppgick år 2019 till 19,8 miljoner kronor vilket motsvarar 2,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Målvärdet för mandatperioden är att resultatet ska uppgå till i genomsnitt minst 1 procent per år. Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick vid utgången av år 2019 till 25,4 procent. Målvärdet för soliditeten var 24,6 procent.

Ur ett finansiellt perspektiv hade Arboga kommun under 2019 en god ekonomisk hushållning.

Resultat och kapacitet

Med resultat menas vad kommunen åstadkommit under det gångna året. Här beskrivs bland annat årets resultat, hur kostnader och intäkter utvecklats, storleken på kommunens investeringar med mera. Med kapacitet menas de resurser som kommunen byggt upp och förfogar över och därmed vilken beredskap som finns inför kommande perioder. Ett mått för att visa kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme är soliditeten som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Ett annat mått är kommunens skattesats.

Årets resultat (mkr)

Efter de extraordinära posterna kan årets resultat, förändring av eget kapital, utläsas. Det egna kapitalet är den del av tillgångarna som kommunen betalat med egna medel, det vill säga förmögenheten.

Kommunens eget kapital ökade under 2019 med 19,8 miljoner kronor och uppgick till 355 miljoner kronor balansdagen. När Arboga kommun övergick till fullfundsmodell för redovisning av pensionsåtaganden år 2010 reducerades det egna kapitalet motsvarande den tidigare ansvarsförbindelsen, vilken uppgick till 348 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt. Om kommunen hade redovisat pensioner enligt blandmodellen skulle resultatet år 2019 uppgått till 14,5 miljoner kronor. Det egna kapitalet skulle uppgått till 644 miljoner kronor.

Budgeterat överskott år 2019 var 8,4 miljoner kronor och således blev det en positiv avvikelse mot budget med 11,4 miljoner kronor.

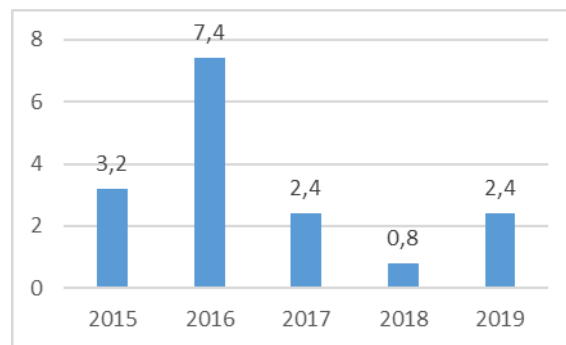
Under den senaste tioårsperioden har resultaten varit positiva i åtta år. De två åren med negativt resultat, 2011 och 2013, påverkade diskonteringsrätans sänkning avseende pensionsskulden kostnaderna kraftigt så att resultatet blivit negativt.

Det finns flera motiv till att årligen ha ekonomiskt överskott. Lagstiftningen med balanskravet är ett minimikrav på resultatet, men för att få en god ekonomisk hushållning förutsätts ett större sammantaget överskott. Ett överskott skapar handlingsfrihet och möjlighet till en mer långsiktig planering. En marginal krävs också för att klara oförutsedda påfrestningar, att inte inflationen ska urholka värdet av det egna kapitalet och framförallt för att finansiera investeringar.

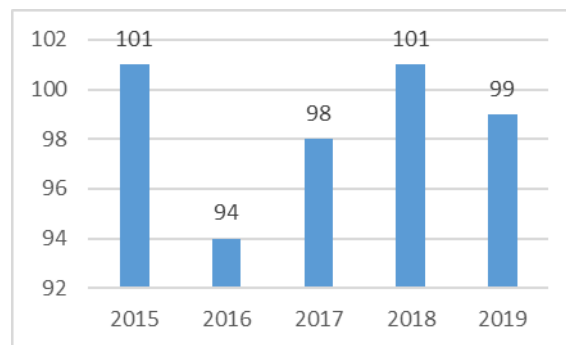
Resultat före extraordinära poster i relation till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (procent)

Resultatet före extraordinära poster redovisar de medel som blir över eller saknas när den löpande verksamheten är betald. Finansiella poster i form av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning samt

finansiella kostnader och intäkter tillkommer i detta resultat. Utfallet 2019 blev 2,4 procent. Med nuvarande investeringsnivåer krävs goda resultat för att kunna ha en hög självfinansieringsgrad av investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (procent)

Verksamhetens nettokostnader visar hur stor del av kommunens löpande verksamhet som måste finansieras. De utgör skillnaden mellan kostnader (inklusive avskrivningar) och intäkter i kommunens driftverksamhet.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är att sätta nettokostnaderna i relation till skatteintäkter och kommunal ekonomisk utjämning. Redovisas en andel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter och kan bidra till att självfinansiera investeringar.

Verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 842 miljoner kronor 2019 vilket är en ökning med cirka 2 miljoner kronor jämfört med 2018. Verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning uppgick till 99 procent, vilket är en förbättring jämfört med 2018.

Nämndernas resultat

Nämnderna/styrelsen redovisar för 2019 ett ekonomiskt underskott med 14 miljoner kronor i den skattefinansierade verksamheten (29 miljoner kronor år 2018). Den taxefinansierade verksamheten Vatten och Avlopps resultat visar ett underskott på 3,4 miljoner kronor.

Mer om nämndernas resultat redovisas under avsnittet verksamhetsredovisning. Redovisning i sin helhet på respektive nämnd sker enbart till respektive nämnd.

Finansnetto

Finansnettot består av skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Årets finansnetto var positivt och uppgick till 7,7 miljoner kronor och är en försämring med 11,1 miljoner kronor jämfört med 2018.

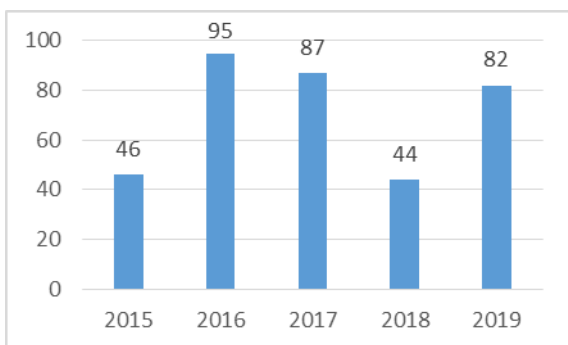
De finansiella intäkterna består av ränta på utlånade lån till fastighetsbolagen och Mälarenergi Elnät AB. Vidare borgensavgift från i huvudsak Kommunfastigheter i Arboga AB samt utdelningar från Kommuninvest, Sturestaden Fastighets AB och återbetalning av medlemsbidrag från Västra Mälardalens Myndighetsförbund.

De finansiella kostnaderna avser, förutom ränta på pensionsskulden, räntekostnader för upptagna lån, 3,3 mkr. Kommunens genomsnittliga låneränta uppgick till 0,77 procent under år 2019 jämfört med 0,81 procent under år 2018.

Årets investeringar (mkr)

Arboga kommuns nettoinvesteringar 2019 uppgick till 82,1 miljoner kronor (44,3 miljoner kronor år 2018) jämfört med budget på 132,4 miljoner kronor. Investeringsnivåerna har under åren 2016 och 2017 varit de högsta på många år.

De största investeringarna under året har bland annat varit Herrgårdsbron, Infrastruktur Marknaden, VA, exploatering Södra Brattberget och Västermovägen och beläggningsunderhåll.

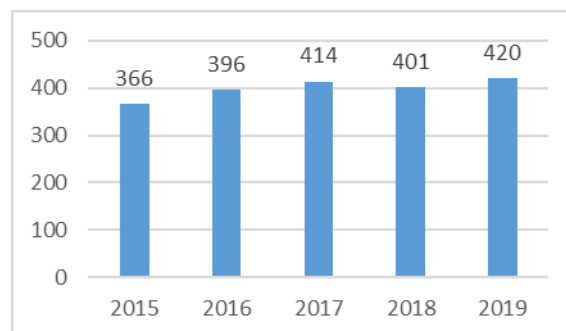
Självfinansieringsgrad investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansie-

ras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks.

Självfinansieringsgraden i den skattefinansierade verksamheten (exklusive Vatten och Avlopp) uppgick under 2019 till 60,6 procent.

Låneskuld

Under 2019 var nettoupplåningen 19 miljoner kronor. Detta med anledning av låg självfinansieringsgrad av investeringar vilket medför ett lånebehov. Låneskulden hade ökat än mer om genomförandegraden av investeringar hade varit högre. För att skulden inte ska öka ytterligare måste investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras med egna medel.

Risk och kontroll

Med risk avses sådana åtaganden eller förhållanden som kan innebära negativa konsekvenser för framtiden. De mått som redovisas här är kommunens soliditet, likvida medel, pensionsskuld samt borgensåtaganden. Med kontroll avses förmågan att styra och kontrollera verksamheten. Ett sätt att beskriva detta i den finansiella analysen är att se på respektive nämnds avvikelse mot budgeten men även hur väl utfallet följer tidigare prognoser.

Soliditet

Soliditeten är ett mått som används för att mäta kommunens ekonomiska styrka, det finansiella handlingsutrymmet, i ett långsiktigt perspektiv. Måttet anger hur stor andel av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital. Eget kapital i balansräkningen kan således beskrivas som en historisk framskrivning av resultaträkningens utveckling. En successiv försämrad soliditet påvisar en hög finansiell risk.

Det är ett negativt tecken för ekonomin om soliditeten successivt försämras. En ökning av soliditeten kan uppnås med en förbättrad resultatutveckling och genom att nettoinvesteringsnivån bättre harmoniserar med egna tillförda medel. Ett viktigt krite-

rium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan be hålls och utvecklas i en positiv riktning.

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick vid utgången av år 2019 till 25,4 procent (23,5 procent år 2018). Trenden är positiv. Kommunens soliditet exklusive fullfondsredovisning av pensioner (blandmodellen) uppgår vid utgången av år 2019 till 46,4 procent (44,5 procent år 2018).

Soliditetsutveckling (procent)						
År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	47	45	46	46	45	46
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	17	18	23	24	24	25

Likviditet och rörelsekapital

Rörelsekapitalet, som består av omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder, kan sägas vara ett mått på den ekonomiska styrkan på kort sikt. Det är viktigt att skapa ett positivt rörelsekapital för att få en bra handlingsberedskap inför framtiden. Det sker bäst genom ett starkt resultat som bland annat möjliggör en högre grad av självfinansiering av investeringar. Rörelsekapitalet uppgår på balansdagen till minus 71 miljoner kronor och har försämrats under året med tre miljoner kronor. Orsaken till att rörelsekapitalet försämrades under 2019 var framförallt att likvida medel minskade (från 131 till 86 miljoner kronor).

Pensioner

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras under en lång tid framöver.

Arboga kommun förändrade år 2010 redovisningsmodellen för pensioner från blandmodellen till fullfondsmodellen. De pensioner som intjänats före år 1998 ska redovisas enligt blandmodellen enligt lagstiftningen. Det innebär att förändringen och åtagandet inte ska redovisas aktivt i kommunens resultat- och balansräkning. Enligt fullfondsmodellen redovisas samtliga pensionsåtaganden i kommunens balansräkning, vilket är den princip Arboga kommun tillämpar från och med år 2010. För att få jämförbarhet mellan åren redovisas effekterna av fullfondsmodellen i resultaträkningen som en jämförelsestörande post.

Kommunens samlade pensionsåtaganden inklusive särskild löneskatt uppgår vid utgången av år 2019 till 379 miljoner kronor.

Under eget kapital finns en särskild del avseende det

som var avsatt för kommande pensionsutbetalningar till och med år 1997 uppgående till totalt 60 miljoner kronor. Nedan redovisas kommunens pensionskostnader för åren 2018 och 2019.

Pensionskostnader (mkr)		
(inklusive särskild löneskatt)	2018	2019
Avsättning intjänade pensioner t o m 1997	-22,0	-14,7
Avsättning intjänade pensioner fr o m 1998	4,9	5,8
Individuell del	27,1	27,2
Pensionsutbetalningar	20,9	21,7
Summa	30,9	40,0

Borgensåtagande

Kommunens borgensåtaganden har ökat med 364,6 miljoner kronor och uppgår vid utgången av 2019 till 483,5 miljoner kronor. Orsaken till detta är att kommunen beviljat Kommunfastigheter i Arboga AB borgen för lån för att finansiera uppförande av verksamhetsfastigheter åt kommunen. Av de totala borgensåtagandena uppgår borgen till delägda bolag/organisationer till 99,8 procent av de totala borgensåtagandena. Kommunen har inte åtaganden för så kallade fallskärmsavtal.

Arboga kommun har i november 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Arboga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 767 313 005 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 765 695 473 kronor.

Prognosavvikelser och utfall i förhållande till budget

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Nämnderna/styrelsen har i stort sett månatligen genomfört helårsprognoser. Kommunstyrelsen har fyra gånger fått en redovisning från nämnderna. Prognossäkerheten under 2019 har för kommunen avseende årets resultat inte varit så god. Det har i helårsprognoserna visat ett minusresultat från årets början till november månad. Från ett stort underskott i början på året för att sedan förbättras. Under slutet av året blev det en kraftig förbättring. Förbättringarna var både i nämndernas/styrelsens verksamhet men även i finansförvaltningen.

Med anledning av befarade underskott togs beslut om olika åtgärder för att kunna förbättra resultatet. Dessa åtgärder hade avsedd effekt.

Avseende budgetavvikelser och prognossäkerhet vad gäller investeringar så redovisades stora totala budgetavvikelser och där utfallet av investeringarna blev mindre än vad de första prognoserna angav.

Kommunalskatt

Kommunalskatten för Arboga kommun uppgick under 2019 till 22,41 procent. År 2016 höjdes skatten med 0,65 procent för att år 2017 sänkas med 0,10 procent. Sedan har ingen förändring skett. Den totala skattesatsen i Arboga inklusive landstingskatten uppgick för år 2019 till 33,29 procent. Genomsnittet i länet år 2019 var 21,13 procent för kommunalskatten och inklusive landstingskatt, 32,01 procent. Genomsnittet i riket uppgår för år 2019 till 20,70 respektive 32,19 procent.

Balanskravsutredning

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla. Det trädde ikraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa. Balanskravet innebär att kommunerna ska besluta om en budget och redovisa i bokslut där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att inte reglera hela underskottet ett visst år.

Avstämningen mot det lagreglerade balanskravet visar att kommunens balanskravsresultat uppfyller

balanskravet. Årets balanskravsresultat uppgick till 15,5 miljoner kronor.

Balanskravsutredning	
Årets resultat	19,8
Samtliga realisationsvinster	-4,3
Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0
Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	15,5
Medel till resultatutjämningsreserv	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	15,5

Vid balanskravsavstämningen ska realisationsvinster vid försäljning av tillgångar avräknas resultatet. Realisationsvinsterna uppgick år 2019 till 4,3 miljoner kronor. Den taxefinansierade verksamheten inom kommunen, Vatten och Avlopp, ska inte finansieras av skatteintäkter. Över- respektive underskott inom verksamheten avsätts eller disponeras av det egna kapitalet före årets resultat och påverkar således inte balanskravsutredningen. Resultatet bokförs som en skuld/fordran till taxekollektivet.

I samband med kommunfullmäktiges behandling av 2006 års årsredovisning fattades beslut att överskottet år 2006 skulle kunna "komma att användas för oväntade kostnadsökningar eller intäktsminskningar som leder till underskott". Samma beslut fattades kommande år då det blev överskott. Under de senaste 14 åren har resultat enligt nedanstående tabell redovisats efter justering för realisationsvinster samt, för åren 2011 och 2013, sänkning av diskonteringsräntan med åberopande av synnerliga skäl.

Balanskravsavstämning	
År	MKR
2006	15,3
2007	-1,7
2008	2,1
2009	-1,0
2010	16,4
2011	4,1
2012	27,9
2013	13,8
2014	16,8
2015	22,9
2016	44,9
2017	16,6
2018	4,3
2019 resultat	19,8
2019 reavinster	-4,3
Summa	197,9

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade om införande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Arboga kommun från och med år 2014. För att kunna avsätta till RUR ska balanskravsresultatet överstiga 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag. Kommunen har inte genomfört några avsättningar till RUR.

Koncernperspektiv

Samtliga koncernbolag och kommunalförbund som kommunen har intressen i redovisade överskott år 2019 med undantag för Västra Mälardalens Kommunalförbund.

Årets resultat i koncernen år 2019 blev 30,6 miljoner kronor (18,7 miljoner kronor 2018).

Investeringarna i koncernen uppgick till cirka 291 miljoner kronor år 2019 (151 miljoner kronor år 2018). Det är främst Rådhuskoncernens stora investeringar som bidrar till koncernens investeringsnivå.

Koncernens långfristiga låneskuld uppgick vid utgången av år 2019 till 975 miljoner kronor (773 miljoner kronor år 2018). Kommunens långfristiga skuld står för cirka 47 procent av koncernens skuld. Sturestadens Fastighets AB (koncern) står för 28 procent. I koncernen Arboga kommun tas endast in hälften av Sturestadens koncernskuld.

Avslutande kommentar

Arboga liksom de flesta andra kommuner befinner sig i en ansträngd ekonomisk situation samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen. Den långsiktiga ekonomiska analysen för kommunen visar att det finns ett behov av årliga effektiviseringsåtgärder.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. Med nuvarande låga räntor innebär en ökad upplåning inte någon stor påverkan på resultatet men innebär en risk i det långa perspektivet då det finansiella handlingsutrymmet till kommande generationer kan komma att begränsas.

Vid årsskiftet 2019-2020 bildas två nya bolag och i och med detta är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Det behöver bli ett ytterligare fokus på hela koncernen för att se den totala kommundelen tydligt.

Resursfördelningsmodellen som infördes under 2019 för att fördela medel från fullmäktige till nämnderna ska utvärderas och eventuell justeras. Den demografiska utvecklingen gör att resurserna måste fördelas utifrån hur åldersgrupperna i befolkningen utvecklas. Det finns även behov av se över resursfördelningen inom respektive nämnd till verksamheterna. Den stora ekonomiska obalansen som funnits de två senaste åren i nämndernas verksamhet är en stor riskfaktor.

Det kan också bli aktuellt att se över kommunens finansiella mål med bäring på God ekonomisk hushållning

Finansiell profil för Arboga kommun

Arboga har under året deltagit i en jämförelse för att analysera var kommunen befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanland och till riket de senaste tre åren. Jämförelsen har utförts av Kommunforskning i Västsverige (KFi)

Profilen innehåller jämförelser utifrån fyra finansiella perspektiv och åtta finansiella nyckeltal. Nyckeltalen speglar kommunernas finansiella status. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap eller kapacitet, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Profilen har omfattat åren 2008-2018. Nedan redovisas de senaste tre åren, 2016-2018. De nyckeltal som använts är skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, genomsnittligt resultat de senaste tre åren samt skattefinansieringsgrad av investeringar. Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en femma för ett nyckeltal har man det starkaste värdet jämfört med andra men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning.

Arbogas profil för år 2018 visar att kommunen ligger klart under snittet i länet för tre av de fyra perspektiven, kontroll över den finansiella utvecklingen, långsiktig handlingsberedskap samt kortsiktig handlingsberedskap. I perspektivet riskförhållande låg kommunen marginellt under genomsnittet.

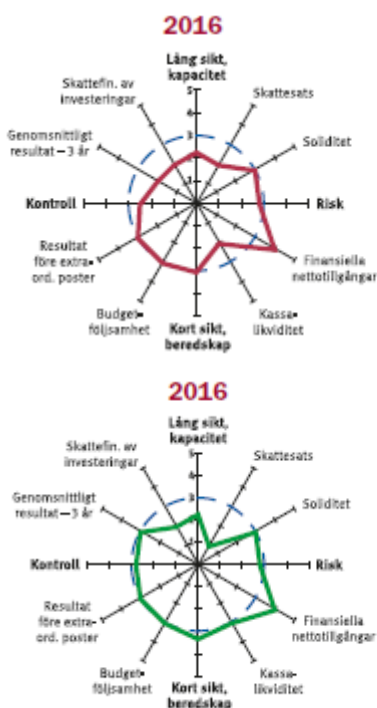
Kommunen har under perioden 2016-2018 försvagat profilen för tre av fyra perspektiv, kontroll över det finansiella resultatet samt kort- och långsiktig handlingsberedskap. Det övriga perspektivet, riskförhållande låg kommunen på oförändrad poäng. Förklaringen är att poängen försvagades för budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster under perioden. Övriga sex nyckeltal förblev poängmässigt oförändrade under perioden.

Kommunens finansiella utveckling har under åren 2016-2018 resulterat i en något försvagad finansiell profil. Det innebär att Arboga, jämfört med snittet i länet, vid utgången av år 2018, har ett marginellt försvagat utgångsläge i förhållande till år 2016.

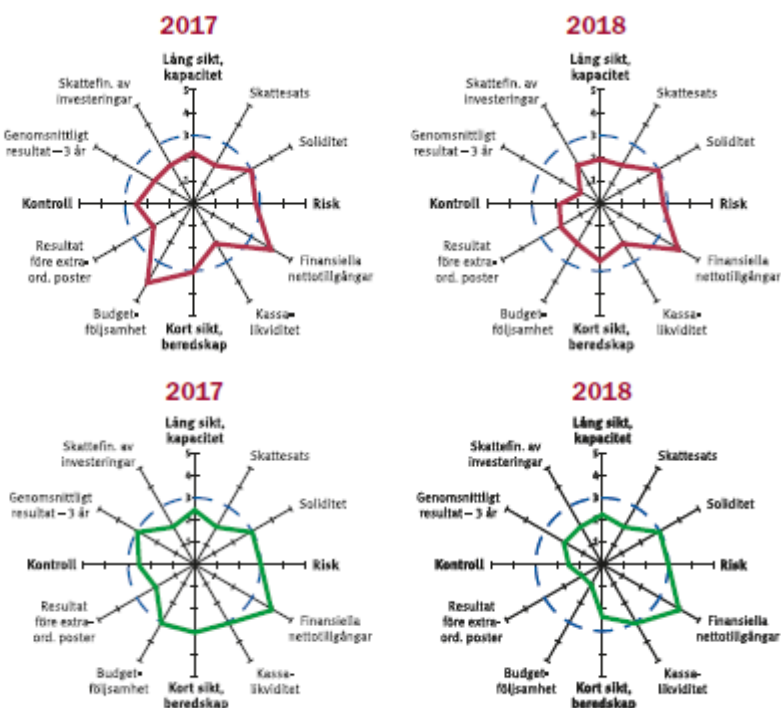
Enligt KFi har Arboga ett ansträngt, men hanterbart finansiellt läge. Resultatnivån bör förbättras till runt två procent i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att möta förväntade framtida utmaningar. Detta kommer också stärka kommunens balansräkning och ge utrymme för att skattefinansiera framtida investeringar och på så sätt undvika en alltför ökad skuldsättning.

Det är av största vikt att kommunen inte försvagar sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa då kommunerna står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov på grund av befolkningsförändringar. Detta innebär. Att kostnaderna för kommunala tjänster kommer öka betydligt snabbare än tidigare. Behoven av skattehöjningar kommer att öka. Enligt Kfi bör det inte vara aktuellt för Arboga om kommunen bedriver en fortsatt god ekonomistyrning med fokus på att förbättra resultatnivån de kommande åren.

Arboga (rött) jämfört med Västmanland

Arboga (grönt) jämfört med riket

MEDARBETARE

För kunna leverera den verksamhet som våra kommuninnevånare kan förvänta sig av kommunen behövs medarbetare som trivs och är engagerade i sitt arbete. Under hösten genomfördes en medarbetarundersökning som visar att kommunens medarbetare känner ett stort engagemang för sitt arbete och upplever det som betydelsefullt. Utifrån det totala resultatet av enkäten kan det konstateras ett resultat som kommunen kan vara stolt över. Det lägsta värdet i de olika områdena ligger på 4,5 på en skala upp till 6. Självklart finns det utvecklingsområden som det måste arbetas vidare med såsom att ständigt arbete med förbättringar inom området hälsa och arbetsmiljö samt fortsätta arbetet med att stärka ledarskapet.

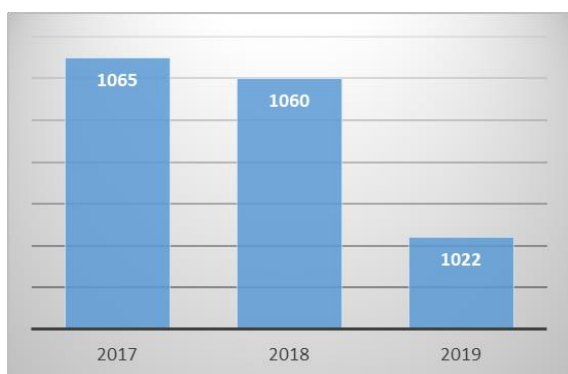
Anställda

I tabellerna nedan redovisas antal tillsvidareanställda per den sista december samt hur stor del som arbetar deltid.

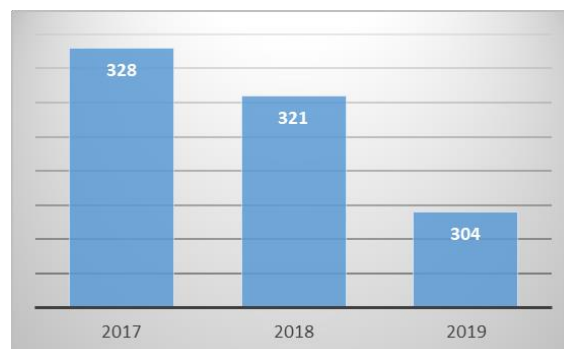
Antal tillsvidareanställda har minskat jämfört med föregående år. Anledningen är bland annat att verksamheter har upphört och vissa tjänster har varit vakanta i avvaktan på tillträde eller beslut om tillsättning. Vissa kompetenser är svåra att rekrytera och har därför tillfälligt ersatts med tidsbegränsad personal.

Det kan konstateras att andel som arbetar deltid utgör ungefär lika stor andel av tillsvidareanställda som tidigare år. Detta innebär att arbetet med att kunna erbjuda fler medarbetare att arbeta heltid behöver fortsätta.

Antal tillsvidareanställda

Antal deltidsanställda

Andel kvinnor utgör 82 procent av de tillsvidareanställda (841 personer) vilket är ungefär samma andel som föregående år (83 procent). Medelåldern var 47 år. Kvinnornas medelålder var 48 år och männens 46 år. Medelåldern har inte förändrats under de senaste åren.

Lönebildning

För att vara en attraktiv arbetsgivare, behålla medarbetare och skapa förståelse för kommunens lönepolitik är lönebildningen ett viktigt område att utveckla och arbeta med. Under året har nya samtalsfrågor för medarbetarsamtalet och nya gemensamma lönekriterier för alla medarbetare arbetats fram. Vidare har utbildning i lönebildning, kommunens lönepolitik och lönekriterier skett med kommunens chefer.

Chef och ledarskap

Våren 2019 antogs Arboga kommuns Chefs- och ledarskapsstrategi och under hösten antogs en utbildningsplan för kommunens chefer. Utbildningsplanen består av tre delar; introduktion och interna chefsutbildningar, Sunt arbetslivs "chefskopet" vars syfte är att utveckla chefers organisatoriska förutsättningar, samt reflekterande mentorskapsteam. Det sistnämnda syftar till att cheferna får stöd, kunskap och en fördjupad förståelse för sitt uppdrag och sina utmaningar som chef inom områdena arbetsmiljö och personalfrågor.

Likabehandling

Under året har en ny likabehandlingsplan arbetats fram med tillhörande rutin för att åtgärda och förhindra trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling och repressalier. Temat likabehandling ingår i årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet och diskuteras årligen på samtliga arbetsplatsers arbetsplatsträffar. Utbildning för kommunens chefer i likabehandling genomfördes i november.

Arbetsmiljö, hälsa och rehabilitering

En stor del av kommunens hälsofrämjande arbete har inriktats på att stödja arbetsgrupper och dess chefer i att utveckla deras samarbetsförmåga, kommunikationsförmåga samt andra hälsofrämjande aktiviteter.

För att främja en god hälsa har nya hälsoinspiratörer utbildats och inspirationsträffar har erbjudits alla hälsoinspiratörer. En motionsutmaning för samtliga anställda genomfördes under november och december. Vidare erbjuder kommunen friskvårdstid eller ett friskvårdsbidrag. Ungefär en tredjedel av kommunens anställda väljer att ta ut friskvårdsbidraget.

Under året har 67 arbetsskadeanmälningar skrivits i kommunen (57 stycken år 2018). Majoriteten av anmälningarna kommer från socialförvaltningen, 46 stycken. Arbetsskadeanmälningarna är fördelade på sjukdom, 17 stycken, olycksfall, 41 stycken och färdo-lycksfall 9 stycken.

Rehabilitering

79 personer har omfattats av rehabiliteringsåtgärder under 2019, vilket är en ökning med 23 personer. Under året har 41 personer återgått till ordinarie arbete eller avslutat sin anställning efter genomförda rehabiliteringsåtgärder vilket är en ökning med 21 personer.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron 2019 i procent av arbetad tid var 6,06 (6,38 år 2018) vilket är minskning från föregående år. Sjukfrånvaro i 60 dagar eller mer i procent av den totala sjukfrånvaron har ökat något.

Ålder	Total sjukfrånvaro i procent av arbetad tid			60 dagar eller mer i procent av den totala sjukfrånvaron		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
-29	5,3	4,9	5,2	20,5	20,6	28,9
30-49	6,3	6,4	5,3	45,2	36,5	35,1
50-	6,9	6,8	7,1	44,3	31,0	32,9
Kvinnor	7,2	7,1	6,6	43,4	33,8	33,6
Män	3,6	4,0	4,0	28,7	22,3	31,2
Totalt	6,4	6,4	6,1	41,6	32,2	33,3

Kompetensförsörjning

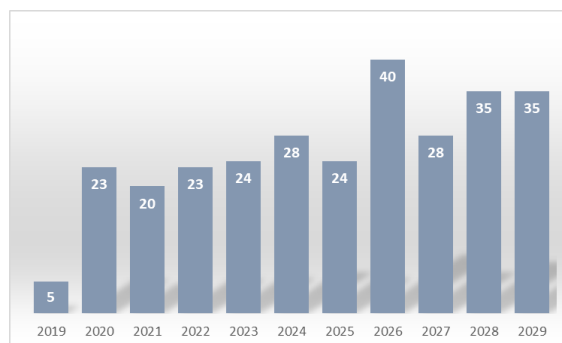
Att trygga kompetensförsörjningen för att fortsätta kunna leverera tjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna ställer krav på ett aktivt arbete. En stor utmaning blir att attrahera, rekrytera, matcha, utveckla och behålla kompetenta medarbetare i en konkurrensutsatt situation. Kommunen deltar i arbetsmarknadsmässor, nätverk med näringslivet och andra samverkansorganisationer för att attrahera arbetskraft till kommunen.

Pensionsavgångar

Under perioden 2019-2029 kommer 28 procent eller 285 personer av kommunens medarbetare att fylla 65 år.

Pensionsåldern höjdes i år och detta kan påverka när medarbetarna väljer att gå i pension. Majoriteten av medarbetarna som fyller 65 år finns inom vård och omsorg samt inom barnomsorg och skola. Det blir ett fortsatt viktigt arbete att arbeta med kompetensförsörjningen och även erbjuda arbetsvillkor som gör att våra medarbetare vill stanna längre i arbetslivet.

Antal som fyller 65 år

VERKSAMHETSREDOVISNING

VERKSAMHETSREDOVISNINGEN INNEHÅLLER

KOMMUNSTYRELSEN OCH NÄMNDER

Här lämnas en redovisning av kommunstyrelsens och nämnders verksamhet, ekonomi samt framtid.

KOMMUNÄGDA FÖRETAG OCH ORGANISATIONER

Här lämnas en redovisning av kommunens helägda och delägda företags och organisationers verksamhet, ekonomi samt framtid.

KOMMUNSTYRELSEN OCH NÄMNDER

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Årets verksamhet

Årets arbete har präglats av de ekonomiska utmaningar som kommunen står inför. Att anpassa verksamheterna utifrån stramare ekonomiska ramar och ändå ge medborgarna en rimlig och god service kräver mod och engagemang från hela organisationen.

Värdegrunden PUMI har implementerats i de flesta av kommunens verksamheter. Riktlinje för ledarskap och kommungemensam chefsutveckling utifrån värdegrunden har antagits.

De tekniska verksamheterna har under året varit organiserade under kommunstyrelsen. En samhällsbyggnadsenhet har bildats med personal som handlägger planärenden, fastighetsaffärer samt kart- och GIS (geografiska informationssystem) frågor. Ny samhällsbyggnadschef har rekryterats.

Kommunfullmäktiges beslut att bilda två nya bolag inom det tekniska området, Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB har inneburit mycket arbete för att bland annat säkerställa ekonomiprocessen i respektive bolag.

Utvecklingsarbetet mot en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering har tidigare genomförts för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Nu pågår införandet för övriga nämnder med start i fritids- och kulturnämnden.

Under året har arbetet för att öka attraktiviteten som arbetsgivare fortsatt. Utifrån den nya chef- och ledarskapsstrategin har en utbildnings- och utvecklingsplan tagits fram. Vidare har en utbildningsinsats i utmanande samtal påbörjats och aktivt stöd till cheferna erbjuds kontinuerligt i rehabiliteringsprocessen. Ett resultat av detta är att sjukfrånvaron minskat.

En ny medarbetarenkät genomfördes under hösten och arbete med analys och handlingsplaner pågår och följs upp i Arbetsmiljökommittén under våren 2020.

Under året har kommunens kriskommunikativa förmåga stärkts genom utbildningar och länsöver-skridande samverkan.

Under händelsen om befarat förorenat vatten prövades kommunens kriskommunikativa förmåga. Kommunikationsaktiviteter såsom VMA, sms, webb-

Uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbvakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turismverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör kommunkansli, HR-enhet, näringsliv- och turism, ekonomienheten och kommunikations- och utvecklingsenheten.

Tekniska nämnden upphörde vid årsskiftet 2018/2019 och de tekniska verksamheterna tillhörde kommunstyrelseförvaltningen under 2019. Till de tekniska verksamheterna hör kost, VA, drift samt projekt- och gata samt samhällsbyggnadsenheten som ansvarar planärenden, kartor och GIS.

Ekonomi (belopp i tkr)	Bokslut 2018*	Bokslut 2019*
Verksamhetens intäkter	137 774	147 303
Verksamhetens kostnader	244 367	255 175
Nettokostnad	106 593	107 872
Budget	116 660	120 175
Årets resultat	10 067	12 303
-varav resultat KS	5 001	2 822
-varav resultat teknisk vht	5 066	9 481
Varav jämförelsestörande poster	4 416	9 127
Bruttoinvesteringar	39 652	80 446
-varav investering KS	0	7 342
-varav investering teknisk vht	39 652	73 104
Nettokostnader		
Kommunfullmäktige	2 084	1 948
Valnämnd	213	113
Revision	677	812
Kommunstyrelse	3 361	4 284
Kommunkansli	7 883	7 947
Utvecklingscentrum	6 159	6 379
Personalkontor	6 982	8 218
Information och IT	37	39
Ekonomikontor	28 399	28 599
Överförmyndare	1 796	1 621
Kommunchef	6 446	7 124
Teknisk verksamhet KS	42 556	40 939
-varav projekt- och trafikavdelningen	16 213	19 260
-varav driftavdelningen	20 137	20 538
-varav övrig teknisk verksamhet	6 206	1 141
Summa nettokostnader	106 593	107 872
*2018 och 2019 siffror är inklusive teknisk verksamhet i KS		

information, pressmeddelande, inlägg Facebook och intern information var insatser som genomfördes för att nå allmänheten och medarbetare under samhällsstörningen.

Ombyggnation av receptionen i Rådhuset har färdigställts, medborgarna som varit på besök är väldigt positiva till förändringen, skalskydd och säkerhet har förbättrats.

Arboga kommun rankas som Sveriges fjärde bästa hållbara skolmatskommun 2019 i White guide junior. Juryn tittar på helheten kring hållbara måltider, allt från styrdokument, val av livsmedel, matsvinn, smak och näring till måltidsmiljö, pedagogiskt samarbete och genomförda utbildningar.

Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. I samband med projektet har Fågelsjövägen byggts om och anpassats med ny gång- och cykelväg. Under senhösten lanserades tomterna och flera intresseanmälningar gällande förvärv har kommit in.

Herrgårdsbron är i dåligt skick och renovering har börjat i egen regi med ramavtalade entreprenörer. Arbetet beräknas pågå mellan 2019–2022 och kommer att förläggas under perioden vår till senhöst.

Arbetet med att utveckla stadskärnan har fortsatt och en ny stadskärnegrupp är tillsatt med uppdrag att utveckla det fysiska rummet. Nytorget och Nygatan är först ut att förnyas och utvecklas.

Produktionen vid Arboga och Lungers vattenverk har fungerat bra med få störningar. Totalt har 1 427 601 kubikmeter dricksvatten producerats under 2019 vilket är 71 980 kubikmeter mer jämfört med samma period föregående år.

Inom fördjupad samverkan i Västra Mälardalen har Västra Mälardalskartan tagits fram och lanserats. Kartan visar ledig mark för verksamheter/industrier inom Arboga, Köping och Kungsör.

Arboga kommun strävar efter att ha en nära kontakt med företagen, i arbetet ingår företagsbesök och morgonsoffor. Arboga har nått sin högsta position någonsin i Svenskt näringslivs undersökning av företagsklimatet.

Ekonomi

Avvikelsen jämfört med budget uppgick till 12,3 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse på 10,2 procent. Överskottet fördelas mellan teknisk verksamhet med 9,5 miljoner kronor och övrig verksamhet med 2,8 miljoner kronor. Avseende den tekniska verksamheten beror överskottet i huvudsak på reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt av exploateringsvinster. Inom övrig verksamhet består överskottet främst av lägre kostnader för bostadsanpassningsbidrag

och vakanta tjänster.

Investeringsutgifter uppgick 2019 till 80,4 miljoner kronor. Stora investeringsprojekt var renovering av Herrgårdsbron, markförvärv, exploateringsutgifter Södra Brattberget, Västermovägen och Marknaden samt Vatten och avloppsinvesteringar. Avvikelsen mot budget blev ett överskott på 46,6 miljoner kronor som i huvudsak beror på tidsförskjutning av projekt.

Framtid

En åldrande befolkningsstruktur ställer krav på bostadsbyggande och utveckling av befintligt bostadsbestånd. Samtidigt är unga familjer en viktig målgrupp för tillväxt och för en fortsatt positiv befolkningsutveckling. De kommande åren är det viktigt att Arboga upplevs som en attraktiv och positiv kommun att bo i och att bostadsbyggandet ökar.

För upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Som ett stöd i arbetet har framtagande av nytt bostadsförsörjningsprogram påbörjats.

Kommunstyrelsens arbete med översikts- och boendeplanering, befolkningsprognoser och lokalförsörjningsplanering blir viktiga redskap för de utmaningar som befolkningsförändringar ger.

För att möjliggöra för Arbogas tillväxt och framtida behov av bostäder och verksamhetsanpassade lokaler för kommunens verksamheter är det viktigt att kommunen avsätter resurser för strategiska markförvärv. Kommunen behöver även tillgång till markområden i strategiska och intressanta lägen för att kunna möta etableringsförfrågningar och kommande behov av exploateringar.

Besöksnäringen i Arboga blir allt viktigare och Arboga som besöksmål behöver vara attraktivt året runt. Förbättringar i stadsmiljön och en levande stadskärna är viktiga delar som bidrar till Arbogas unika miljö och lockar besökare.

Kommunens arbete för ett bättre företagsklimat är betydelsefullt för ett växande näringsliv i kommunen. Tydliga processer, ett gott bemötande och en snabb hantering är viktiga utmaningar för att kommunen ska vara en attraktiv plats för befintliga företag såväl som nya etableringar.

Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

Kommunstyrelseförvaltningen bidrar till fortsatt samverkan med Köping och Kungsörs kommuner för att möta framtidens utmaningar för kompetens

och arbetsmarknadsåtgärder, kartläggning av IT-system och översyn av VMKF.

Arboga liksom de flesta andra kommuner befinner sig i en ansträngd ekonomisk situation samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. Detta ställer krav på effektiviseringar, omprioriteringar och nya finansieringsalternativ.

Det gäller också strategier för finansiering av investeringarna. I och med bolagiseringen av en stor del av den tekniska verksamheten behöver ytterligare fokus ske på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.

Nyckeltal			
	2017	2018	2019
Antal behandlade leverantörsfakturor i hela kommunen	30 833	26 846	26 190
Antal besök på arboga.se	373 000	409 439	475 230
BELYSNING GATULJUS			
Antal ljuspunkter	3 531	3 566	3 590
Kr/ljuspunkt	497	506	635
KOST			
Levererade matportioner	634330	625694	608354
Andel ekologiska livsmedel (%)	37	38	42
FORDON			
Andel, %, ägda bilar som uppfyller miljökrav 2009:1*	37	50	38
VATTENPROVER			
Otjänligt	0	1	1
Tjänligt med anmärkning	2	4	6
VATTENLÄCKOR			
Andelen per 10km ledning	0,9	1,2	0,45
DETALJPLANER, antal			
Laga kraft vunna	2	7	3
Nya planuppdrag	5	6	3

Barn- och utbildningsnämnden

Årets verksamhet

Förvaltningen fick i uppdrag av nämnden att se över skolorganisationen för att skapa ökad kvalitet och likvärdighet mellan verksamheterna. Förslag har presenterats för nämnden.

Under hösten har implementerats en gemensam plan för att öka närvaron i skolor och förskolor. Bland annat har all personal i förskolor och skolor fått en föreläsning om svåra samtal.

Då Barnkonventionen är en lag från och med 1 januari 2020 har alla pedagoger inom förskolan lyssnat på en föreläsning om de olika artiklarna i konventionen, samt samtalat om hur Arbogas förskolor ska arbeta utifrån den. Inom förskolan finns ett pågående arbete utifrån Skolverkets riktlinjer för minskade barngrupper.

Inom grundskolan har det varit fortsatt fokus på det klassrumsnära lärandet och ledarskapet i klassrummet. Det har inneburit nya kompetensutvecklande satsningar på "Tillgängligt lärande" för samtliga lärare vilka leds av specialpedagogerna på skolorna i samarbete med förstelärarna. Syftet med fortbildningen har varit att utveckla det inkluderande arbetssättet i klassrummet, vilket forskning visar är en framgångsfaktor i lärandet.

Gymnasieskolan fortsätter sitt systematiska utvecklingsarbete genom att bland annat fokusera på bedömning och betyg samt användandet av digitala verktyg och arbetssätt. Regelbundna pedagogiska konferenser med fokus på olika områden inom respektive ämnessektor.

Ekonomi

Nämnden har under året haft stora utmaningar med att få en ekonomi i balans. Föregående års underskott samt årets effektiviseringskrav har inneburit, och innebär fortfarande, en omfattande genomlysning av verksamheten inom förvaltningen. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett negativt resultat jämfört med budget på 5,5 miljoner kronor för verksamhetsåret 2019.

Orsaken är att fler barn och elever har gett högre kostnader för personal och lokaler än budgeterat. Nämndens större investeringar under året var utemiljö på förskolan, nytt biologilabb på Vasagymnasiet, nytt studierum på Stureskolan samt ny elevhall på Gäddgårdsskolan.

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämndens fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, yrkeshögskola, högskoleutbildning och uppdragsutbildning. Nämnden ansvarar vidare för del av ungdomskontakten samt elevverksamhet för gymnasieelever. Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten.

Ekonomi (belopp i tkr)	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	87 858	87 581
Verksamhetens kostnader	425 111	429 773
Nettokostnad	337 253	342 192
Budget	332 303	336 710
Årets resultat	-4 950	-5 482
Bruttoinvesteringar	1 000	715
Nettokostnader		
Politisk verksamhet	863	736
Barn- och utbildningskontor	-1 576	-857
Förskoleverksamhet 1-5 år	82 172	82 011
Fritidshem 6-9 (12) år	15 575	17 755
Förskoleklasser 6 år	9 627	9 964
Grundskola	134 664	134 462
Obligatorisk sarskola	10 341	10 722
Gymnasieskola	68 287	70 778
Gymnasiesarskola	7 078	7 918
Vuxnas lärande	10 416	10 930
Ungdomskontakten	539	410
Elevhem	1 062	883
Reserverat köp/sälj skolplats	-1 795	-3 520
Summa nettokostnader	337 253	342 192

Framtid

Den största utmaningen är att skapa en likvärdig skola med möjlighet att ha budget i balans. Barn- och utbildningsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att göra en organisationsöversyn. Det är ett sätt att effektivisera och kommer att innebära stora förändringar vad gäller lokaler, arbetssätt och förutsättningar för barn/elever. Förändringarna kan skapa oro och otrygghet under själva förändringsfasen, men medför kvalitativt bättre arbetssätt för personalen och mer likvärdiga förhållanden för våra barn och elever framöver.

En folkomröstning kommer att ske i frågan om Medåkers skola. Därefter fattar kommunfullmäktige beslut om hur arbetet med förändrad skolorganisation kommer att se ut. Barn- och utbildningsförvaltningen inväntar beslutet för att kunna planera hur arbetet ska fortgå.

Flera kompetenshöjande insatser kommer att behöva göras. Ny läroplan inom förskolan, fortsatt fokus på tillgängligt lärande, ökad digitalisering i alla skolverksamheter samt ökat fokus på barns och elevers språkförståelse. Kraven på behörighet är tydliga enligt Skollagen och styrdokumenterna. Det betyder att förvaltningen har en stor utmaning med den framtida kompetensförsörjningen inom skola och förskola.

Inom förskolan kommer arbetet med minskade barngrupper att fortgå under läsåret 19/20 med en målsättning att alla förskolor hösten 2020 har organiserat sitt arbete för att möta Skolverkets riktlinjer.

En stor utmaning för Barn- och utbildningsnämnden är tillgången på ändamålsenliga lokaler för alla barn och elever. Den mest akuta lokalfrågan är Gäddgårdsskolan på grund av dess bristande skick. En annan angelägen lokalfråga är de kostsamma tillfälliga lösningarna med moduler i både förskolan och skolan.

Den nya förskolan som byggs beräknas bli färdig sommaren 2020. Den är ett steg i förskolans arbete med att skapa ändamålsenliga lokaler för att bedriva pedagogisk verksamhet.

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen lag och kommunen behöver förbättra arbetet med barns inflytande och barns rätt att göra sin röst hörd.

Nyckeltal			
	2017	2018	2019
Förskola: antal barn/årsarbetare 1)	5,8	5,3	5,3
Fritidshem: antal barn/årsarbetare 2)	21,6	18,8	20,2
Grundskola: andel med slutbetyg och grundläggande behörighet (procent) 3)	86,1	87,8	83,5
Gymnasiet: andel med grundläggande behörighet till universitet (procent) 4)	91,8	94,1	88,4

- 1) Nyckeltalet, antal barn per årsarbetare inom förskolan, har varit relativt stabilt de senaste åren trots det ständigt ökande antalet inskrivna barn, det vill säga även ökat antal personal.
- 2) Fritidshem, antalet barn per årsarbetare, har ökat något det senaste året på grund av fler inskrivna barn.
- 3) Andelen elever med behörighet till gymnasieskolan har sjunkit.
- 4) Andelen elever med slutbetyg inom gymnasieskolan har sjunkit.

Fritids- och kulturnämnden

Årets verksamhet

Biblioteket har ett rikt och brett utbud av aktiviteter för barn och vuxna, ofta i samverkan med de olika studieförbunden. För vuxna anordnas bland annat författarbesök, it-verkstäder och studiehjälp. I utbudet för barn finns bland annat sagostunder på både svenska och arabiska och teaterföreläsningar. Biblioteket är också skolbibliotek och har fortsatt sitt samarbete med skolor och förskolor.

Arbetet med att övergå till Koha, det nya biblioteks-systemet, präglade hela verksamhetsåret på biblioteket.

Projektet Stärkta bibliotek kunde med nya medel från kulturrådet fortsätta under 2019/2020. Projektet, som fått mycket gott mottagande, har möjliggjort utvidgat samarbete med förskolor, föräldrar, SFI, Svenska kyrkan (Öppna förskolan) och ViiA, bland flera lokala aktörer.

Förtidsröstningen till EU-valet genomfördes i maj.

Biblioteket har på polisens rekommendationer, hållit stängt i bottenvåningens foajé under större delen av året på grund av problem med klotter. Enstaka personer har vid ett flertal tillfällen under hösten uppträtt kraftigt påverkade eller onyktra i biblioteket. Det har även funnits misstankar om drogförsäljning vid några tillfällen. Biblioteket har ett nära samarbete med polis och kommunens säkerhets-samordnare gällande detta.

En ny hiss har installerats, efter en längre tids återkommande driftstopp och reparationer. Taket har under flera år under vinter och även ett par gånger under sommaren läckt. Med kort varsel inleddes ett takbyte på byggnaden under oktober månad och var färdigställt till jul.

Ungdomsenheten med kulturskola och fritidsgårdar fick i augusti en ny enhetschef. Den tidigare chefen slutade i mars.

Ett av nämndens åtgärder för effektivisering var att besluta om att ungdomscoacherna ska ersättas med ett annat förvaltningsövergripande förebyggande ungdomsarbete. Det innebär att 0,5 tjänst som ungdomscoach försvinner från ungdomsenheten. Arbetet med att utforma det nya arbetssättet pågår.

Arbete med sociala insatsgrupper (SIG) är igång och personal från fritidsgårdarna deltar i planering av insatser runt ungdomar i samverkan med individ- och familjeomsorgen, skolan och polisen. I samband med våldsincident mellan ungdomar under hösten arbetade fritidsgården tillsammans med skola och individ- och familjeomsorg, bland annat genom att öka öppethållandet på fritidsgården för att

Uppdrag

Fritids- och kulturnämnden fullgör kommunens uppgifter inom fritids- och kulturverksamheten.

Nämnden ansvarar för biblioteket, som också är skolbibliotek, Ekbacksbadet, ungdomsenheten med Kulturskola och fritidsgårdar samt verksamheter inom förening och idrott. Ansvar för del av ungdomscoacherna avslutas i och med årsskiftet 2019/20.

I bibliotekets verksamhet ligger även ansvar för kommunens konstsamling och att vara rådgivande vid konstnärlig utsmyckning.

Nämnden ansvarar för registrering av lotteri enligt 6 kapitlet 9 § Spellagen.

Ekonomi (belopp i tkr)	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	13 541	14 416
Verksamhetens kostnader	54 673	55 330
Nettokostnad	41 132	40 914
Budget	41 287	41 889
Årets resultat	155	975
Bruttoinvesteringar	2 756	278
Nettokostnader		
Politisk verksamhet	598	629
Förvaltningsledning	1 357	1 511
Ungdomskontakten	19	99
Fritidsgården -Brandsta	3 020	2 947
Ungdomsfullmäktige	47	57
Föreningservice	3 390	3 175
Idrotts- och fritidsanläggningar	10 651	10 774
Ekbacksbadet	5 485	4 675
Fritidskontor	1 291	1 245
Kulturverksamheter	1 492	1 526
Bibliotek	6 365	6 348
Medborgarkontor*	459	488
Kulturskola	6 780	7 258
Konstnärlig utsmyckning och lokalhistoriska verk	178	181
Summa nettokostnader	41 132	40 914

finnas till som stöd för ungdomar.

Kulturskolan erbjuder undervisning i sång, dans, film, teater och musikinstrument/ensemblespel av hög kvalitet för barn och unga. Kulturskolan har flera publika arrangemang så som dansshower i Medborgarhuset, och teaterföreläsningar både för skolelever och allmänhet. Blåsorkestrar, flöjtelever, stråkorkestrar, gitarrgrupper samt rockgrupper har alla haft egna konsertkvällar under året som genom-

förts både i aulan på Nicolai Kulturhus och på ungdomsgården Brandsta. Med bidrag från kulturrådet har kulturskolan kunnat utvidga sin verksamhet.

Kulturskolan har samverkat skola och förskola i projekt inom Skapande skola. "Rörelsestudion" är en samverkan mellan kulturskolan, individ- och familjeomsorgen och skolan. Det finansieras via statliga medel för förebyggande insatser mot psykisk ohälsa. Projektet riktar som mot tonårsflickor med psykiskt dåligt mående.

Kulturskolans aula har fått draperier så att den går att förvandla till en "black box" vilket är bra när man vill jobba med ljussättning till exempel vid teaterföreställningar.

Ekbadsbadet har ett stort utbud av aktiviteter för alla åldrar, från bebisar till pensionärer. Morgon-simmet är populärt och flera av motionärerna åter även frukost på badet efter simningen. Inomhusbadet har som vanligt varit stängt en period under sommaren för underhåll.

Föreningservice Föreningsbidrag har beviljats 53 föreningar och 12 föreningar har beviljats investeringsstöd. Sju studieförbund har beviljats verksamhetsstöd. Tre föreningsträffar har genomförts under året.

Anläggningar Arbete med att lägga om taket på Vasahallen gjordes under året. Arbetet med spontanidrottsplatsen har fortgått under året.

Arrangemang I samverkan med föreningslivet har förvaltningen arrangerat Knutsdansen, valborgsmässfirande, nationaldag och midsommar.

Sommarlov Även i år beviljades kommunen statliga medel för sommarlovsaktiviteter. Förvaltningen har tillsammans med föreningslivet erbjudit ett brett utbud av aktiviteter till barn mellan sex och femton år. Ekbadsbadet, Biblioteket och ungdomsenheten har samtliga bidragit med aktiviteter. Föreningar har

också erbjudit aktiviteter för sommarlovslediga barn med hjälp av de statliga sommarlovspengarna.

Ekonomi

Fritids- och kulturförvaltningen har gemensamt arbetat med att vara restriktiva med inköp, utbildningar och korttidsvikarier för att bidra till Arboga kommuns gemensamma resultat. Alla enheter har bidragit till detta. En mild vinter har också bidragit till lägre kostnader. ds- och kulturförvaltningens enheter har gemensamt tagit ansvar för att hålla ekonomin i balans. Nämndens resultat blev ett överskott jämfört med budget med 975 tkr.

Framtid

Ett rikt fritid- och kulturliv är viktigt för Arboga kommuns invånare. Framtidens kommuninvånare ställer höga krav på möjligheter till både organiserat och spontant utövande och deltagande i fritid- och kulturlivet. Detta samtidigt som de kommande åren kommer ge oss utmaningar i och med de allt stramare ekonomiska ramarna.

Nyckeltal			
	2017	2018	2019
Besökare Ekbadsbadet	102 285	111 573	115 100
Besökare biblioteket	90 982	80 758	76 000
Ämneskurselever musik	342	226	242
Antal danselever	174	175	206
Antal besök ungdom/dag	53	48	57
Cirkeltimmar studieförbund	27 613	35 110	SCB statistik ej klar

Socialnämnden

Årets verksamhet

Det ekonomiska läget, utifrån fjolårets resultat och årets prognos samt att många av de i ledande befattningar slutat har inneburit ett stort fokus på ekonomi och organisation i det dagliga arbetet.

Socialnämnden beslutade att lägga ned feriepraktiken samt lägga ner Stödboendet för ensamkommande och motivationsboendet för missbrukare som en del av besparingsåtgärderna.

En utredning som genomlyst hela vård och omsorg visade på brister bland annat vad gäller strukturer, ledarskap, medarbetarskap, vikarier, scheman och boendefokus. Vård och omsorg har utifrån detta arbetat intensivt med åtgärdsförslagen under året. Planeringen för uppstart av det nya boendet Åspegeln är i gång.

Utifrån den nya lagstiftningen "trygg och säker hemgång" som började gälla från och med den 1 januari 2018 så har ett gediget arbete startats upp med olika aktörer inom Region Västmanland, primärvården samt Arboga kommun.

Digital signering av läkemedel har införts inom vård och omsorg och verksamheten för funktionshinder.

Verksamheten för funktionshinder öppnar ett nytt boende under 2020. Byggnationen har startats i september 2019.

Genom en lång samverkan med Högskolecentrum så har en yrkeshögskoleutbildning till stödpedagog startats under hösten.

Flyktingmottagandet har minskat kraftigt, endast 16 personer har mottagits av Arboga under året.

Det har varit ett stort fokus på integrationsarbetet med inriktning på arbete och språk under året.

Inom försörjningsstöd har ett utvecklingsarbete påbörjats med digitalt stöd och en utveckling av samverkan med Arbetsmarknadsverksamheten.

Under våren har Arbetsförmedlingen påbörjat ett stort förändringsarbete vilket har medfört stora konsekvenser för förvaltningen.

Ekonomi

Socialnämnden visar ett underskott jämfört med budget med 21,4 miljoner kronor.

Vård- och omsorg har ett underskott med 11,2 miljoner kronor och då är det framförallt inom hemtjänstverksamheten som avviker med minus 7,7 miljoner kronor.

Uppdrag

Socialnämnden erbjuder tjänster inom vård och omsorg, behandling, rådgivning, service och sysselsättning. Verksamheten riktar sig till boende i kommunen.

Ekonomi (belopp i tkr)	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	96 291	81 835
Verksamhetens kostnader	433 515	408 662
Nettokostnad	337 224	326 826
Budget	303 275	305 451
Årets resultat	-33 949	-21 375
Bruttoinvesteringar	907	586
Nettokostnader		
Politisk verksamhet	800	985
Central administration	10 476	9 932
Individ- och familjeomsorg	83 826	73 286
Vård och omsorg	173 340	172 093
Enheten för funktionshinder	59 797	62 594
Arbetsmarknadsenhet	8 985	7 936
Summa nettokostnader	337 224	326 826

Individ- och familjeomsorgen, inklusive verksamhet för ensamkommande barn, avviker med minus 9,7 miljoner kronor jämfört med budget. Verksamheten för funktionshinder har ett underskott på 2,1 miljoner kronor och arbetsmarknadsverksamheten har ett överskott med 1,4 miljoner kronor.

Framtid

Fortsatt fokus kommer att vara på socialförvaltningens ekonomiska läge. En intern resursfördelningsmodell behöver utredas.

Rutiner och arbete utifrån Barnkonventionen blir nya utmaningar.

Utökad KAK-samverkan måste prioriteras.

En nuvarande och framtida utmaning är att rekrytera medarbetare med rätt kompetens till verksamheterna. Verksamheterna behöver bland annat arbeta med att anpassa arbetsuppgifter efter kompetens, satsa på kompetensutveckling samt bli en attraktivare arbetsgivare. Detta blir en stor utmaning utifrån det ekonomiska läget.

Förvaltningen fortsätter planering gällande byggnation av nytt vård- och omsorgsboende och LSS-boende.

Nyckeltal			
	2017	2018	2019
Barn- och ungdomsvård			
Antal dygn i familjehem	9 841	8 960	7 256
Antal dygn på behandlingshem	1 178	2 261	1 190
Beroendevård vuxna			
Antal dygn i familjehem	0	0	0
Antal dygn på behandlingshem	2 010	2 500	2 187
Vård och omsorg			
Korttidsvistelse Antal vårddygn (egen regi)	5 287	5 296	5 816
AME			
Antal inskrivna personer under året *	303	325	303
Antal utskrivna personer som fått annan försörjning utanför AME	64	62	71
Antal personer som fått försörjning genom anställning på AME	90	114	91

KOMMUNÄGDA FÖRETAG OCH ORGANISATIONER

Arboga kommuns samtliga åtaganden omfattar förutom kommunens egen verksamhet även hel- och delägda bolag och kommunalförbund. I den sammanställda redovisningen ges en samlad bild över koncernen Arboga kommuns ekonomiska ställ-

ning, åtaganden och resultat. Förutom kommunens egen verksamhet omfattas även de bolag och kommunalförbund där kommunens röstetal överstiger 20 procent.

Kommunens åtaganden i företag och organisationer

Kommunägda bolag och organisationer i siffror år 2019 (tkr)							
	Rörelsens/ verksamhetens intäkter	Resultat efter fin. poster	Årets resultat	Balans- omslutning	Eget kapital	Soliditet (%)	Årets investeringar
Rådhuset i Arboga AB (koncern)	121 362	6 391	5 452	863 702	35 706	4,1	198 487
Sturestadens Fastighets AB (koncern)	88 654	21 255	16 703	752 581	136 016	18,1	8 954
Västra Mälardalens Kommunalförbund	68 065	-2 054	-2 054	132 794	1 677	1,3	20 972
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	14 673	93	93	5 821	3 093	53,1	470

I slutet av år 2010 bildades en helägd fastighetskoncern med ett moderbolag, Rådhuset i Arboga AB. Bolaget har två dotterbolag, Arbogabostäder AB och Kommunfastigheter i Arboga AB.

Den första januari år 2011 bildades ett kommunalförbund för bygg-, miljö- och hälsoskyddsverksamhet tillsammans med Kungsörs kommun. Förbundet fick namnet Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF).

Sedan tidigare samarbetar Arboga kommun med Köpings och Kungsörs kommuner genom Västra Mälardalens Kommunalförbund med verksamhet inom räddningstjänst, lönehantering, IT, inköpsfrågor med mera. Under år 2012 blev Surahammars kommun medlem i förbundet.

Tillsammans med Byggnadsfirman Lund AB äger kommunen Sturestadens Fastighets AB. Sturestadens Fastighets AB äger dotterbolagen Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB, Norra Skogen i Arboga Fastighets AB samt Seniorbostäder i Arboga AB.

Arboga kommun har också ägarintressen i Mälarenergi Elnät AB med 10,2 procent och i VafabMiljö Kommunalförbund med 4,53 procent. Kommunen är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening.

Under år 2010 bildade Arboga kommun tillsammans med Köpings och Kungsörs kommuner, försäkringskassan, arbetsförmedlingen samt dåvarande landstinget Västmanland ett finansiellt samordningsförbund i Västra Mälardalen. Syftet är att samverka inom rehabiliteringsområdet.

Tillsammans med dåvarande landstinget Västmanland och länets kommuner bildades år 2000 den gemensamma nämnden för hjälpmedelsverksamhet. Nämndens syfte är bland annat att ansvara för hjälpmedelsverksamheten och för gemensamma frågor inom hälso- och sjukvården.

I början av år 2014 blev Arboga kommun delägare i företaget Fibra AB. Övriga delägare är Eskilstuna Energi och Miljö AB, Mälarenergi AB, Hallstahammars kommun samt Strängnäs Energi AB. Syftet med bolaget är att det ska stå för drift, underhåll och utveckling av respektive aktieägares stadsnät.

Vid halvårsskiftet 2016 såldes Arboga kommuns aktier i Arboga Energi AB till Köpings kommun. Västra Mälardalens Energi och Miljö AB bildades.

Under år 2017 förvärvade Arboga kommun aktier i Inera AB. Inera koordinerar och utvecklar gemensamma digitala lösningar bland annat inom vårdområdet.

Från och med år 2013 utökades, genom en ändring i kommunallagen (KomL), kommunstyrelsens ansvar för de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje bolag pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bolagen deltar i budget- och bokslutsträffar och lämnar prognoser över sin ekonomiska utveckling. Även dialogträffar sker mellan kommunen och bolagen.

Sturestadens Fastighets AB (koncern)

Moderbolaget Sturestadens Fastighets AB har fyra helägda dotterbolag. Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB har till syfte att äga och förvalta lagerfastigheten Harren 3. Norra Skogen Fastighets AB äger och förvaltar fastigheten Norra skogen 1:149. Seniorbostäder i Arboga AB äger 24 bostäder i fastigheten Örtagården samt 28 lägenheter på Ljungdahlsbacken.

Bolaget har under räkenskapsåret köpt marken till fastigheterna Spirean 1-6, Tujan 1-3 och Brevbäaren 1. I slutet av året bildades ett nytt koncernbolag, Groggården Fastigheter i Arboga AB. Detta bolag har 2020-12-31 som första bokslutsdatum.

Norra skogen Fastighets AB köpte i slutet av året marken till bolagets fastighet, varmed tomträttsavtalet upphört.

Ekonomi

Resultatet år 2018 för moderbolaget Sturestadens Fastighets AB uppgick till 9,4 mkr (32,2 mkr år 2018). Resultatet för koncernen Sturestadens Fastighets AB uppgick år 2019 till 16,7 mkr (14,3 mkr år 2018). Det är främst moderbolaget och dotterbolaget Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB som bidrar till vinsten i koncernen.

Framtid

Moderbolaget kommer fortsätta arbetet med utveckling av fastigheten Groggården.

Uppdrag

Sturestadens Fastighets AB bildades år 1992 och ägs till 50 procent av Arboga kommun och till 50 procent av Byggnadsfirman Lund AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheter inom Arboga kommun för kommunikationsändamål och företags-etableringar samt idkar därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska aktivt medverka till utvecklingen av Arboga kommun som attraktiv och efterfrågad etableringsort genom att vara ett strategiskt verktyg inom fastighetsområdet.

Fakta	2017	2018	2019
Omsättning, mkr	80,1	85,2	88,7
Årets resultat, mkr	13,9	14,3	16,7
Investeringar, mkr	60,3	12,1	9,0
Soliditet, procent	14,5	14,5	18,1

Resultaträkning, belopp i tkr	2018	2019
Rörelsens intäkter	85 198	88 654
Rörelsens kostnader	-21 252	-31 133
Avskrivningar	-32 181	-21 486
Rörelseresultat före finansiella poster	31 765	36 035
Finansiella intäkter	434	383
Finansiella kostnader	-15 005	-15 163
Resultat efter finansiella poster	17 194	21 255
Bokslutsdispositioner	0	0
Resultat före skatt	17 194	21 255
Uppskjuten skattekostnad	-2 857	-4 552
Årets resultat	14 337	16 703

Balansräkning, belopp i tkr	2018	2019
Anläggningstillgångar	723 086	710 554
Omsättningstillgångar	43 888	42 027
SUMMA TILLGÅNGAR	766 974	752 581
Eget kapital	123 533	136 016
Avsättningar	2 895	2 891
Långfristiga skulder	582 056	555 339
Kortfristiga skulder	58 490	58 335
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	766 974	752 581
Ställda säkerheter, fastighetsinteckningar	674 691	681 503
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Sturestadens Fastighets AB. Bolaget ska äga och förvalta lagerfastigheter inom Arboga kommun, bedriva uthyrning av entreprenadmaskiner och lagerutrustning samt inventarier såsom kontorsutrustning och datorer samt idka därmed förenlig verksamhet. Bolaget startade 2007 och äger lagerfastigheten Harren 3 som hyrs av Fortifikationsverket. Fastighetens uthyrningsbara yta uppgår till 46 800 kvadratmeter.

Ekonomi

Årets resultat uppgick till 6,2 miljoner kronor (8,0 mkr 2018)

Norra skogen i Arboga Fastighets AB

Norra skogen i Arboga Fastighets AB är ett helägt dotterbolag till Sturestadens Fastighets AB. Bolaget, som startade 2011, ska äga och förvalta fastigheter och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger fastigheten Norra skogen 1:149.

Ekonomi

Årets resultat uppgick till 0,3 miljoner kronor (0,1 mkr 2018).

Seniorbostäder i Arboga AB

Bolaget ska äga och tillhandahålla seniorbostäder inom Arboga kommun samt utveckla kommunen som en attraktiv och efterfrågad bostadsort genompris- och kvalitetsvarierat utbud av bostäder. Bolaget startade verksamheten 2005 och äger de 24 bostäderna i Örtagården samt 28 hyresrätter på Ljungdahlsbacken. Arboga kommun äger marken vid Örtagården som har upplåtits med tomträtt.

Ekonomi

Resultatet för år 2019 blev 0,5 miljoner kronor (2,1 mkr år 2018).

Groggården i Arboga AB

I slutet av 2019 bildades ett nytt koncernbolag, Groggården Fastigheter i Arboga AB. Första bokslutsdatum är 2020-12-31.

Rådhuset i Arboga AB (koncern)

Rådhuset i Arboga AB bildades år 2010 och ägs av Arboga kommun. Bolaget äger samtliga aktier i dotterbolagen Arbogabostäder AB och Kommunfastigheter i Arboga AB.

Koncernens fastighetsbestånd består av bostäder, kommersiella lokaler samt kommunala fastigheter. Den totala ytan är cirka 150 000 kvadratmeter.

Rådhuset, inklusive dotterbolagen, har totalt 12 anställda.

Ekonomi

Koncernens resultat för år 2019 uppgick till 5,5 miljoner kronor (7,7 mkr år 2018).

Framtid

Koncernen kommer att fortsätta sin satsning på underhållsåtgärder och energieffektivisering. I samarbete med koncernens kunder kommer Rådhuset i Arboga AB även att utveckla och förädla koncernens fastighetsbestånd.

Arbogabostäder AB

Fastighetsbeståndet i Arbogabostäder AB består av 240 lägenheter varav 10 stycken vardera i Götlunda och Medåker. Antal flyttningar under året uppgick till 55 stycken. Bolaget äger även 31 lokaler, 69 garage och 72 bilplatser.

Under året har bolaget genomfört ett antal större underhållsprojekt, bland annat utbyte av undercentraler.

På Borgaregatan har utförts större markarbete med byte av dränering samt byggt om uteplatserna.

På Västermovägen 10-16 har arbeten med radonsanering utförts.

Uthyrningsgraden är hög och vid årsskiftet var endast en lägenhet outhyrd. Vid årsskiftet 2019/2020 hade bolaget en lägenhet som inte var uthyrningsbar då den är under upprustning och som beräknas bli klar för uthyrning under år 2020.

Ekonomi

Arbogabostäder AB redovisade år 2019 ett resultat på 1,3 mkr (3,3 mkr år 2018).

Framtid

Efterfrågan på bostäder är fortfarande stor och bolaget räknar med att den låga vakansgraden kommer bestå under en längre tid. Större arbeten under 2020 kommer vara dränering samt uteplatser Borgaregatan, lägenhetsdörrar och passagesystem Biet samt takbyte Täbygläntan.

Uppdrag

Rådhuset i Arboga AB ägs till 100 procent av Arboga kommun.

Rådhuset i Arboga AB äger i sin tur samtliga aktier i dotterbolagen Arbogabostäder AB som är ett allmännyttigt bostadsbolag och Kommunfastigheter i Arboga AB som äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet. Rådhuset i Arboga AB och dess dotterbolag bildades år 2010.

Fakta	2017	2018	2019
Omsättning, mkr	116,8	116,8	121,4
Årets resultat, mkr	20,2	7,7	5,5
Investeringar, mkr	28,0	93,0	198,5
Soliditet, procent	3,8	4,4	4,1
Antal anställda heltid	13	11	12
Resultaträkning, belopp i tkr		2018	2019
Rörelsens intäkter		116 777	121 362
Rörelsens kostnader		-81 818	-86 614
Avskrivningar		-18 207	-20 872
Rörelseresultat före finansiella poster		16 752	13 876
Finansiella intäkter		12	2
Finansiella kostnader		-7 622	-7 487
Resultat efter finansiella poster		9 142	6 391
Resultat före skatt		9 142	6 391
Skatt på årets resultat		-1 474	-939
Årets resultat		7 688	5 452
Balansräkning, belopp i tkr		2018	2019
Anläggningstillgångar		619 820	796 534
Omsättningstillgångar		67 414	67 168
SUMMA TILLGÅNGAR		687 234	863 702
Eget kapital		30 254	35 706
Avsättningar		8 949	9 885
Långfristiga skulder		593 864	774 705
Kortfristiga skulder		54 167	43 406
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		687 234	863 702
Ställda säkerheter, fastighetsinteckningar		19 648	42 936
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget har under året förvärvat fastigheten Garvaregården 1.

Nyproduktion av nytt vård- och omsorgsboende med 80 platser, förskola på Marknaden med plats för 175 barn samt LSS-boende med 6 stycken lägenheter pågår.

Starkströmsanläggningen på Ekbacksbadet har bytts ut.

Takbyten har skett på Garvaregården, Vasahallen och Strandgården.

På Götgården byte skett av hiss och styr.

Dräneringsarbeten har skett på Strömsborg.

Byggstart under året för nya lokaler på Garvaregården för RIAB, KFIA och ABO.

I samband med renoveringar och ombyggnationer har även genomförts investeringar i energisparåtgärder, brandskyddsåtgärder samt åtgärder för att förbättra tillgängligheten.

Ekonomi

Kommunfastigheter i Arboga AB redovisade år 2019 ett resultat på 4,1 miljoner kronor (3,6 mkr år 2018).

Framtid

Under kommande år planerar Kommunfastigheter i Arboga AB ett antal större renoverings-, ombyggnads- och nybyggnadsprojekt. Till exempel kan nämnas större underhållsarbeten på Stureskolan, takbyte på Engelbrektsskolan, färdigställande av förskola, LSS-boende, vård- och omsorgsboende samt lokaler på Garvaregården.

Bolaget kommer fortsätta satsningen på underhållsåtgärder och energieffektivisering samt, i samarbete med bolagets kunder, utveckla och förädla bolagets fastighetsbestånd.

Västra Mälardalens Kommunalförbund

Räddningstjänsten inledde under 2018 ett samarbete med Nerikes Brandkår, vilket har fungerat bra. Genom samarbetet finns ständigt tillgång till inre befäl som stöttar insatsstyrkorna och dessutom finns tillgång till ett extra befäl för främre ledning.

Under året har samtliga kommuner fattat beslut om ny förbundsordning och fördelningstal.

Med en ny klientplattform fortgick projektet att fasa över merparten av kommunernas datorpark till Windows 10.

Antal beställda upphandlingsunderlag har ökat tillsammans med ökad efterfrågan av stöd i upphandling och avtalsuppföljning.

Utbildning i informationssäkerhet har genomförts till alla anställda i medlemskommunerna och de helägda kommunala bolagen.

Under året har en ny modul, budget och prognos, införts i ekonomisystemet och beräknas vara i full drift under 2020.

Ekonomi

Förbundets resultat för år 2019 uppgick till minus 2,1 miljoner kronor (-1,9 mkr år 2018) Underskott jämfört med budget redovisas för räddningstjänst med 2,7 miljoner kronor. Den administrativa förvaltningen visare en negativ budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor.

Investeringarna under året uppgick till 20,9 miljoner kronor (28,1 mkr 2018). Investeringar har främst i IT-utrustning.

Framtid

Direktionen beslutade under året att genom avtalsamverkan köpa chef- och ledningsstöd från Mälardalen Brand- och räddningsförbund (MBR) från och med 1 januari 2020. I avtalet ingår även att planera och genomföra förändringar inom VMKF för ett samgående med MBR 1 januari 2021.

Det har tillkommit verksamheter inom administrationen vilket är positivt. Det ställer samtidigt krav på förbundet att möta medlemskommunernas behov. En översyn av förbundet har initierats och som förväntas vara klar i mars 2020.

Uppdrag

Västra Mälardalens Kommunalförbund bildades 2004 som ett gemensamt kommunalförbund för Köpings, Arboga och Kungsörs kommuner. I förbundet finns räddningstjänst, sotningsfrågor, renhållningsansvar, lönekontor, telefoni, inköpsverksamhet, hantering av personuppgiftslagen (PUL), krisberedskap samt parkeringstillstånds- och bostadsanpassningsfrågor. Under år 2018 anställdes en säkerhetssamordnare för Arboga och Kungsörs kommuner. Från och med juli månad 2012 är även Surahammars kommun medlem i förbundet. Arboga kommuns andel av kommunernas bidrag är 27 procent. Prestationsrelaterade tjänster, som telefoni och IT, faktureras utifrån utnyttjande.

Fakta	2017	2018	2019
Omsättning, mkr	105,9	67,1	68,1
Årets resultat, mkr	3,6	-1,9	-2,1
Investeringar, mkr	24,5	28,1	21,0
Soliditet, procent	13,2	10,5	1,3
Antal anställda heltid	103	114	108
varav räddningstjänst, heltid	38	38	34
Deltid RIB*	44	44	44

*Räddningsman i beredskap (d v s deltidbrandman)

Resultaträkning, belopp i tkr	2018	2019
Verksamhetens intäkter	67 104	68 065
Verksamhetens kostnader	-108 915	-107 706
Avskrivningar	-11 319	-15 182
Verksamhetens nettokostnader	-53 130	-54 823
Kommunbidrag	52 284	53 953
Finansiella intäkter	12	1
Finansiella kostnader	-1 097	-1 185
Årets resultat	-1 931	-2 054
Balansräkning belopp i tkr	2018	2019
Anläggningsstillgångar	82 611	82 197
Omsättningsstillgångar	36 940	50 597
SUMMA TILLGÅNGAR	119 551	132 794
Eget kapital	12 501	1 677
Avsättningar	34 965	28 981
Långfristiga skulder	34 150	50 930
Kortfristiga skulder	37 935	51 206
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	119 551	132 794
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	*	*

*I ett finansieringsavtal mellan medlemskommunerna och förbundet har en överenskommelse gjorts att den del av anställdas pensioner som intjänats före förbundets bildande samt fortlöpande intjänad och utbetald särskild avtalspension så kallad SAP ersätts av medlemskommunerna. Likaså ersätts FÅP förändringen från och med år 2019 av medlemskommunerna.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten har haft 1 257 (1 187 2018) nya ärenden under året. Flest ärenden finns inom enskilda avlopp, hälsoskydd, miljöskydd samt inom livsmedel.

Inom livsmedelskontrollen har 100 procent (99 år 2018) av årets planerade kontroll genomförts. 70 procent av kontrollen har varit oanmäld och resterande 30 procent har varit förannmäld. Totalt har 154 kontroller genomförts. De flesta verksamheter hade tillfredställande rutiner och kunskaper för livsmedelshandlingen. De senaste årens återkommande kontroller ger resultat med färre brister som följd.

Inom hälsoskydd, miljöskydd, tobak, folköl och receptfria läkemedel har 100 procent av den planerade tillsynen genomförts.

Sedan projektet med enskilda avlopp startade år 2010 har drygt 3 000 enskilda avlopp inventerats och bedömts. Arbetet innebär bland annat att besluta om förbud att släppa ut avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp, följa upp tidigare meddelade förbud och ta nästa steg i myndighetsutövningen och besluta om förbud och vite. Totalt har 33 förbud och 3 förbud med vite meddelats under 2019.

Bygglovenheten har under året registrerat totalt 309 (305 år 2018) nya bygglovsärenden varav 208 (190) avsåg Arboga kommun. 70 procent av ärendena är initierade av privatpersoner. Under året har 40 stycken bygglov beviljats för totalt 109 nya bostäder varav 82 stycken avser Arboga.

Förbundet har ett avtal med Köpings kommun om samverkan inom energi- och klimatrådgivningsrådet. Energi- och klimatrådgivningen har under året genomfört totalt 43 energirådgivningar, varav 37 till privatpersoner, tre till organisationer samt tre till företag.

Ekonomi

Årets resultat visar ett överskott på 0,1 miljoner kronor (0,7 mkr år 2017). Resultatet beror huvudsakligen på högre intäkter än beräknat för bygglov.

Framtid

Arbetet med att nå god ekologisk status i sjöar och vattendrag kommer att vara en av de stora utmaningarna. För förbundets del innebär detta att arbetet kring enskilda avlopp kommer att vara en betydande arbetsuppgift även framöver

Västra Mälardalens myndighetsförbund är ett gemensamt förbund mellan Arboga kommun och Kungsörs kommun. Förbundet ansvarar för frågor inom miljö- och hälsoskyddsområdet, bygglov, energirådgivning samt tillsyn av försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel. Förbundet bildades 1 januari 2011.

Fakta	2017	2018	2019
Omsättning, mkr	6,3	6,1	6,6
Årets resultat, mkr	0,9	0,7	0,1
Investeringar, mkr	0	0	0,5
Soliditet, procent	62	52	53
Antal anställda heltid	19	19	19
Resultaträkning, belopp i tkr	2018		2019
Verksamhetens intäkter	6 123		6 638
Verksamhetens kostnader	-13 356		-14 526
Avskrivningar	-111		-58
Verksamhetens nettokostnader	-7 344		-7 946
Kommunbidrag	8 035		8 035
Finansiella intäkter	4		7
Finansiella kostnader	0		-3
Årets resultat	695		93
Balansräkning, belopp i tkr	2018		2019
Anläggningstillgångar	174		586
Omsättningstillgångar	6 925		5 235
SUMMA TILLGÅNGAR	7 099		5 821
Eget kapital	3 695		3 093
Avsättningar	0		0
Långfristiga skulder	0		0
Kortfristiga skulder	3 404		2 728
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 099		5 821
Ställda säkerheter	Inga		Inga
Ansvarsförbindelser	Inga		Inga

EKONOMISK REDOVISNING

DEN EKONOMISKA REDOVISNINGEN INNEHÅLLER

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Här redovisas en sammanställning över styrelsens och nämndernas drift- och investeringsbudget samt årets utfall. Jämförelse görs med föregående år.

RESULTATRÄKNING

Här redovisas kommunens och koncernens resultat för året. Jämförelse görs med budget och med föregående år. Mer detaljerad redovisning finns i noterna.

KASSAFLÖDESANALYS

Här redovisas hur kommunens och koncernens likviditet har förändrats under året. Jämförelse görs med budget och föregående år.

BALANSRÄKNING

Här redovisas kommunens och koncernens ekonomiska ställning vid årets slut. Jämförelse görs med föregående år. Mer detaljerad redovisning finns i noterna.

I bilaga särredovisas ett utdrag av verksamheten Vatten- och Avlopps ekonomiska sammanställningar. Va-verksamhetens ekonomi ingår i kommunens sammanställningar.

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Driftredovisning							
Belopp i tkr	Budget	Intäkt	Kostnad	Nettokostnad	Avvikelse	Nettokostnad	Avvikelse
	2019	2019	2019	2019	2019	2018	2018
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	120 175	147 320	255 191	107 872	12 303	106 593	10 067
-varav teknisk verksamhet	50 163	143 144	183 932	40 788	9 375	42 556	5 066
Barn- och utbildningsnämnd	336 710	87 581	429 773	342 192	-5 482	337 253	-4 950
Fritids- och kulturnämnd	41 889	14 416	55 330	40 914	975	41 132	155
Socialnämnd	305 451	81 835	408 662	326 826	-21 375	337 224	-33 949
Summa nämnder, nettokostnader	804 226	331 152	1 148 957	817 805	-13 578	822 202	-28 677
Finansiering	-812 646	1 064 815	227 235	-837 580	24 934	-828 842	27 253
SUMMA	-8 420	1 395 967	1 376 192	-19 775	11 356	-6 641	-1 423

Investeringsredovisning							
Belopp i tkr	Budget	Inkomst	Utgift	Netto-investering	Avvikelse	Netto-investering	Avvikelse
	2019	2019	2019	2019	2019	2018	2018
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	127 047	0	80 446	80 446	46 601	39 652	86 114
-varav teknisk verksamhet	114 405	0	73 104	73 104	41 301	39 652	73 272
Barn- och utbildningsnämnd	1 000	0	715	715	285	1 000	0
Fritids- och kulturnämnd	3 215	0	278	2 937	2 215	2 756	2 215
Socialnämnd	1 154	0	586	586	568	907	154
SUMMA NÄMNDER	132 416	0	82 025	82 025	50 391	44 315	88 483

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning						
Belopp i tkr		Kommun Bokslut	Kommun Bokslut	Kommun Budget- avvikelse	Koncern Bokslut	Koncern Bokslut
	Not	2018	2019	2019	2018	2019
Verksamhetens intäkter	1	213 831	208 158	43 858	295 781	285 949
Verksamhetens kostnader	2	-1 035 103	-1 034 939	-51 563	-1 046 812	-1 045 270
Jämförelsestörande post	3	25 690	23 854	8 470	25 690	23 854
Avskrivningar	4	-22 756	-24 592	-2 749	-60 176	-60 341
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-818 338	-827 520	-1 984	-785 517	-795 808
Skatteintäkter	5	620 796	644 051	657	620 796	644 051
Generella statsbidrag och utjämning	6	185 417	195 561	6 479	185 417	195 561
Finansiella intäkter	7	18 574	19 586	424	7 702	7 542
Finansiella kostnader	8	-5 072	-5 559	589	-12 035	-11 234
Jämförelsestörande post	3	5 264	-6 344	5 190	5 264	-6 344
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		6 641	19 775	11 355	21 627	33 768
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Uppskjuten skatt		0	0	0	-2 903	-3 215
ÅRETS RESULTAT	9	6 641	19 775	11 355	18 724	30 553

Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 26

Noter till resultaträkning

Noter till resultaträkning				
Belopp i tkr	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Från driftredovisning nämnderna	335 464	331 152	419 042	410 494
Från driftredovisning finansiering	1 038 394	1 064 815	1 038 394	1 064 815
Avgår interna poster	-300 057	-295 314	-301 450	-296 667
Avgår skatter, generella statsbidrag, finansiella intäkter, fastighetsavgift	-843 862	-882 740	-844 097	-882 938
Jämförelsestörande post	-16 108	-9 755	-16 108	-9 755
SUMMA	213 831	208 158	295 781	285 949
Fördelas enligt nedan:				
Taxor och avgifter	47 496	50 416	51 373	54 528
Försäljningsmedel	12 347	15 023	12 347	15 023
Försäljning verksamhet	27 172	29 192	43 843	47 131
Hyror och arrenden	19 142	19 453	71 107	74 101
Driftbidrag	105 957	91 554	114 154	91 554
Övriga externa intäkter	1 717	2 520	2 957	3 612
SUMMA	213 831	208 158	295 781	285 949
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Från driftredovisning nämnderna	-1 157 666	-1 148 957	-1 223 608	-1 211 768
Från driftredovisning finansiering	-209 552	-227 235	-209 552	-227 245
Avgår interna poster	300 057	295 314	301 450	296 667
Avgår avskrivningar	22 756	24 592	60 176	60 342
Avgår finansiella kostnader, LSS, kostnadsutjämningsavgift	24 148	35 446	39 569	50 833
Jämförelsestörande post	-14 846	-14 099	-14 846	-14 099
SUMMA	-1 035 103	-1 034 939	-1 046 812	-1 045 270
Fördelas enligt nedan:				
Personalkostnader inklusive pensioner	-643 672	-643 689	-673 149	-676 770
Köp av verksamhet samt konsultkostnader	-109 942	-99 573	-117 624	-104 002
Bidrag och transfereringar	-45 645	-43 428	-45 645	-43 428
Lokal-, mark- och fastighetskostnader	-119 677	-125 268	-69 077	-64 642
Driftkostnader, bränsle, energi och vatten	-12 389	-12 311	-12 389	-12 311
Övriga externa kostnader	-103 778	-110 670	-128 928	-144 117
SUMMA	-1 035 103	-1 034 939	-1 046 812	-1 045 270
Not 3 Jämförelsestörande post, verksamheten				
Pensionsförpliktelser intjänade till och med år 1997	17 727	11 852	17 727	11 852
Löneskatt på pensionsförpliktelser intjänade till och med år 1997	4 301	2 875	4 301	2 875
Intäkter från försäljning exploateringstomter*	2 319	5 428	2 319	5 428
Kostnader från försäljning exploateringstomter*	-261	-402	-261	-402
Intäkter från försäljning anläggningstillgångar	1 604	4 327	1 604	4 327
Kostnader från försäljning anläggningstillgångar	0	-226	0	-226
DELSUMMA	25 690	23 854	25 690	23 854

**EKONOMISK REDOVISNING
RESULTATRÄKNING**

Noter till resultaträkning, fortsättning				
Belopp i tkr	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
*Tilläggsupplysning kommunens exploateringsverksamhet				
Bland jämförelsestörande poster ingår poster hänförliga till kommunens exploateringsverksamhet:				
Intäkter sålda tomter	2 319	5 428	2 319	5 428
Kostnader sålda tomter	-261	-402	-261	-402
Resultat av exploateringsverksamheten	2 058	5 026	2 058	5 026
Not 3 Jämförelsestörande post, finansiella				
Finansiell kostnad fullfond	-5 570	-7 591	-5 570	-7 591
Finansiell kostnad löneskatt fullfond	-1 351	-1 842	-1 351	-1 842
Utdelning Mälarenergi samt Kommuninvest	11 430	3 089	11 430	3 089
Försäljning finansiell anläggningstillgång	755	0	755	0
DELSUMMA	5 264	-6 344	5 264	-6 344
Not 4 Avskrivningar				
Avskrivningar mark, byggnader och tekniska anläggningar	-13 749	-15 585	-39 973	-43 050
Avskrivningar maskiner och inventarier	-9 007	-9 007	-20 204	-17 291
SUMMA	-22 756	-24 592	-60 176	-60 341
Not 5 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	623 687	649 796	623 687	649 796
Preliminär slutavräkning innevarande år	-847	-6 072	-847	-6 072
Slutavräkning föregående år	-2 044	327	-2 044	327
SUMMA	620 796	644 051	620 796	644 051
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	159 694	170 920	159 694	170 920
Kostnadsutjämning	-14 537	-13 697	-14 537	-13 697
LSS-utjämning	-4 539	-6 755	-4 539	-6 755
Regleringsbidrag/avgift	2 184	9 916	2 184	9 916
Kommunal fastighetsavgift	26 072	26 239	26 072	26 239
Generella bidrag från staten	16 543	8 938	16 543	8 938
SUMMA	185 417	195 561	185 417	195 561
Not 7 Finansiella intäkter				
Räntor utlämnade lån	9 593	9 489	1 140	938
Utdelning aktier/andelar	2 651	2 568	0	0
Räntor Mälarenergi Elnät AB	6 120	6 120	6 120	6 120
Borgensavgift	65	1 218	65	95
Övriga finansiella intäkter	145	191	377	389
SUMMA	18 574	19 586	7 702	7 542

**EKONOMISK REDOVISNING
RESULTATRÄKNING**

Noter till resultaträkning, fortsättning				
Belopp i tkr	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntor upptagna lån	-3 284	-3 143	-10 247	-8 816
Finansiell kostnad intjänad pension inklusive löneskatt	-1 697	-2 327	-1 697	-2 327
Övriga finansiella kostnader	-91	-89	-91	-91
SUMMA	-5 072	-5 559	-12 035	-11 234
Not 9 Årets resultat				
Årets resultat exklusive va-verksamheten	6 641	19 775	18 724	30 553
Årets resultat va-verksamheten	3 324	-3 361	3 324	-3 361
Årets resultat va-verksamheten omförd skuld va-kollektivet	-3 324	3 361	-3 324	3 361
SUMMA	6 641	19 775	18 724	30 553

Balanskravsavstämning	
År	MKR
2006	15,3
2007	-1,7
2008	2,1
2009	-1,0
2010	16,4
2011	4,1
2012	27,9
2013	13,8
2014	16,8
2015	22,9
2016	44,9
2017	16,6
2018	4,3
2019 resultat	19,8
2019 realisationsvinster	-4,3
Summa	197,9

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalys						
Belopp i tkr	Not	Kommun 2018	Kommun 2019	Budget 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		6 641	19 775	8 420	18 724	30 553
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	14 466	25 493	20 437	55 116	59 195
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		21 107	45 268	28 857	73 840	89 748
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-20 748	15 478	0	-47 672	14 302
Ökning/minskning förråd och varulager		200	-371	0	200	-371
Ökning/minskning kortfristiga skulder		39 094	-57 341	0	74 613	-65 001
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		39 653	3 034	28 857	100 981	38 678
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investeringsbidrag		1 063	-50	0	1 063	-50
Investeringar materiella anläggningstillgångar		-45 587	-82 025	-108 292	-152 218	-290 893
Försäljning materiella anläggningstillgångar		61	3 432	0	61	3 432
Investeringar finansiella anläggningstillgångar		0	-100	0	-512	-40
Försäljning finansiella anläggningstillgångar		253	25	0	253	25
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-44 210	-78 718	-108 292	-151 353	-287 526
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		0	32 150	32 150	64 050	217 521
Amortering av skuld		-12 332	-13 545	-14 000	-19 741	-26 904
Förändring långfristig skuld		9 333	11 863	0	0	13 538
Amortering av långfristiga fordringar		0	0	0	0	0
Förändring långfristiga fordringar		0	0	0	-499	0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		-2 999	30 468	18 150	43 810	204 155
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		0	0	0	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE						
Likvida medel vid årets början		138 386	130 831	110 392	160 719	154 156
Likvida medel vid periodens slut		130 831	85 614	49 107	154 157	109 463
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL		-7 555	-45 217	-61 285	-6 562	-44 693

Not 27 Justering för ej likvidpåverkande poster	Kommun 2018	Kommun 2019	Budget 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Avskrivningar/nedskrivningar	22 579	24 290	21 843	59 999	60 940
Förändring pensionsavsättning inklusive löneskatt	-7 973	1 202	-1 406	-4 744	523
Förändring ej likvidpåverkande poster övrigt	-140	0	0	-140	-2 268
SUMMA	14 466	25 492	20 437	55 116	59 195
Not 28 Årets kassaflöde - Betalningspåverkande händelser som avviker från det normala					
Utdelning Mälarenergi, Kommuninvest samt VMFF	11 429	3 656	0	11 429	3 656
Försäljning exploateringstomter och arrendetomt	4 750	9 755	0	4 750	9 755
SUMMA	16 179	13 411	0	16 179	13 411

BALANSRÄKNING

Balansräkning					
Belopp i tkr	Not	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
-Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	467 674	479 140	1 355 155	1 363 921
-Maskiner och inventarier	11	46 481	40 490	72 581	68 252
-Pågående projekt	12	14 084	62 609	92 015	313 797
Finansiella anläggningstillgångar exklusive bidrag statlig infrastruktur	13	675 824	675 900	130 460	129 307
Summa anläggningstillgångar		1 204 063	1 258 139	1 650 211	1 875 277
Bidrag till statlig infrastruktur	14	13 875	13 228	13 875	13 228
Omsättningstillgångar					
Förråd	15	2 246	2 617	2 246	2 617
Fordringar	16	75 340	59 862	80 420	75 813
Kassa och bank	17	130 831	85 614	154 157	109 363
Summa omsättningstillgångar		208 416	148 093	236 823	187 793
SUMMA TILLGÅNGAR		1 426 355	1 419 460	1 900 909	2 076 298
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	18	335 156	354 931	426 051	454 236
- varav årets resultat		6 641	19 775	18 724	30 553
Avsättningar					
Avsättning pensioner	19	378 031	379 234	387 472	387 000
Avsättning skatter	20	0	0	10 397	11 330
Avsättning deponi	21	7 110	7 110	7 110	7 169
Summa avsättningar		385 141	386 344	404 978	405 499
Skulder					
Långfristiga skulder	22	430 059	459 527	773 265	975 254
Kortfristiga skulder	23	275 999	218 658	296 615	241 309
Summa skulder		706 058	678 185	1 069 880	1 216 563
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 426 355	1 419 460	1 900 909	2 076 298
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser					
Övriga ansvarsförbindelser	24	118 886	483 466	30 566	30 566
Finansiell leasing	25	0	0	0	0
Operationell leasing	25	2 550	3 836	428 057	368 492
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997		44,5%	46,4%	36,2%	32,8%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser		23,5%	25,4%	20,4%	18,6%

Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 26

Noter till balansräkning

Noter till balansräkning				
Belopp i tkr	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	614 189	667 513	1 614 665	1 706 712
Årets investeringar	33 306	31 370	70 057	55 702
Årets försäljning	-61	-4 444	-2 519	-3 432
Årets utrangering	0	-1 439	0	-4 674
Omklassificeringar	20 079	111	24 509	-1 059
Utgående anskaffningsvärde	667 513	693 111	1 706 712	1 753 249
Ingående ackumulerade avskrivningar	-186 092	-199 840	-310 911	-351 558
Årets avskrivningar	-13 749	-15 585	-38 762	-41 484
Avskrivningar på försäljning	0	17	1 116	2 258
Avskrivningar på utrangeringar	0	1 437	0	3 021
Övriga justeringar	0	0	-3 000	-1 565
Utgående ackumulerade avskrivningar	-199 840	-213 971	-351 558	-389 328
Redovisat utgående värde	467 674	479 140	1 355 155	1 363 921
Avskrivningstider: (ingen avskrivning på mark)	3-100 år	3-100 år	3-100 år	3-100 år
Genomsnittlig avskrivningstid exklusive mark:	34 år	31 år	34 år	35 år
Specifikation				
Markreserv	22 847	20 980	51 972	50 105
Verksamhetsfastigheter	19 473	18 578	877 830	874 234
Fastigheter för affärsverksamhet	195 086	213 794	195 086	213 794
Publika fastigheter	226 747	223 079	226 747	223 079
Fastigheter för annan verksamhet	3 520	2 708	3 520	2 709

EKONOMISK REDOVISNING
BALANSRÄKNING

Noter till balansräkning, fortsättning				
	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 11 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	69 514	80 726	161 534	183 042
Årets investeringar	12 072	3 671	22 368	5 426
Årets försäljning	-860	0	-860	0
Årets utrangering	0	-3 759	0	-4 269
Omklassificeringar	0	0	0	8 524
Utgående anskaffningsvärde	80 726	80 638	183 042	192 725
Ingående ackumulerade avskrivningar	-26 098	-34 245	-92 928	-110 460
Årets avskrivningar	-9 007	-9 007	-18 413	-17 295
Avskrivningar på försäljning	860	0	860	66
Avskrivning på utrangering	0	3 104	0	3 216
Utgående ackumulerade avskrivningar	-34 245	-40 148	-110 460	-124 473
Redovisat utgående värde	46 481	40 490	72 581	68 252
Avskrivningstider: (ingen avskrivning på konst)	3-30 år	3-30 år	3-30 år	3-30 år
Genomsnittlig avskrivningstid:	5 år	5 år	6 år	4 år
Not 12 Pågående projekt				
Ingående anskaffningsvärde	33 954	14 084	56 712	92 015
Årets investeringar	0	46 984	59 603	229 815
Årets omklassificering	-19 870	1 541	-24 300	-8 033
Utgående anskaffningsvärde	14 084	62 609	92 015	313 797
Avskrivningstider: Pågående projekt avskrivs ej.				
Not 13 Finansiella anläggningstillgångar				
Ingående värde	676 078	675 824	130 399	130 460
Förändring långfristiga fordringar	-254	75	61	-1 153
Utökade utlämnade lån	0	0	0	0
Minskade utlämnade lån	0	0	0	0
Utgående värde	675 824	675 900	130 460	129 307
Därav:				
Aktier				
Mälarenergi Elnät AB	37 985	37 985	37 985	37 985
Sturestadens Fastighets AB	1 500	1 500	0	0
Stadsnät i Svealand AB	10	10	10	10
Rådhuset i Arboga AB	100	100	0	0
Arboga Kommunalteknik AB	0	50	0	0
Arboga Vatten och Avlopp AB	0	50	0	0
Andelar				
Sveaskog	8	8	8	8
Västmanlands tolkservice	17	17	17	17
Kommuninvest i Sverige AB	5 671	5 671	5 671	5 671
Västmanlands läns företagarförening	1	1	1	1
VafabMiljö Kommunalförbund	2 912	2 912	0	0

EKONOMISK REDOVISNING
BALANSRÄKNING

Noter till balansräkning, fortsättning				
	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Husbyggnadsvaror	0	0	40	80
Inera AB	42	42	42	42
Utlämnade lån				
Mälarenergi Elnät AB	61 200	61 200	61 200	61 200
Seniorbostäder i Arboga AB	2 250	2 250	1 125	1 125
Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB	25 000	25 000	12 500	12 500
Kommuninvest i Sverige AB	2 088	2 088	2 088	2 088
Arbogabostäder AB	33 224	33 224	0	0
Kommunfastigheter i Arboga AB	450 740	450 740	0	0
Rådhuset i Arboga AB	49 900	49 900	0	0
Sturestadens Fastighets AB	3 000	3 000	1 500	1 500
Övriga långfristiga fordringar	0	0	8 096	6 928
Bostadsrätter				
Bostadsrätter HSB	176	152	176	152
SUMMA	675 824	675 900	130 460	129 307
Not 14 Bidrag till statlig infrastruktur				
Citybanan	16 176	16 176	16 176	16 176
Ackumulerad upplösning bidrag statlig infrastruktur*	-2 301	-2 948	-2 301	-2 948
SUMMA	13 875	13 228	13 875	13 228
<i>*Bidraget upplöses på 25 år med början 2013-05-01</i>				
Not 15 Förråd				
Förråd	286	926	286	926
Centralkök	299	342	299	342
Förråd marknadsföring	119	77	119	77
Förråd Ekbacksbadet	208	137	208	137
Exploateringsfastigheter tomter skattefinansierade	1 334	1 135	1 334	1 135
SUMMA	2 246	2 617	2 246	2 617
Not 16 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	17 984	17 110	24 347	16 376
Fastighetsavgift	11 368	15 368	11 368	15 368
Övriga kortfristiga fordringar	5 338	2 326	179	13 596
Förutbetalad kostnad och upplupen intäkt	27 901	18 666	30 995	23 571
Avräkning moms	12 749	6 392	13 532	6 902
SUMMA	75 340	59 862	80 420	75 813

EKONOMISK REDOVISNING
BALANSRÄKNING

Noter till balansräkning, fortsättning				
	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 17 Kassa och bank				
Handkassor	20	11	20	11
Sparbanken Västra Mälardalen*	130 811	85 603	154 137	109 352
SUMMA	130 831	85 614	154 157	109 363
<i>*Kommunen har en checkkredit på 50 miljoner kronor som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.</i>				
Not 18 Eget kapital				
Ingående värde	328 655	335 156	407 467	426 051
Årets resultat	6 641	19 775	18 724	30 553
-varav Resultatutjämningsreserv i Eget kapital VMMF	0	0	1 206	1 206
Direktbokning eget kapital * korigering av tidigare års uppskrivning Kommuninvest ** Reglering av abonnentkollektivets del av eget kapital för renhållning/slam VMKF	-140*	0	-140*	-2 368**
Utgående värde	335 156	354 931	426 051	454 236
Därav:				
Pensioner "avsatta" till och med år 1997	59 850	59 850	59 850	59 850
Not 19 Avsättningar pensioner				
Avsatt till pensioner intjänade från och med år 1998				
Ingående avsättning	64 759	71 394	73 311	80 834
Nya förpliktelser under året	6 635	8 142	7 523	7 735
Korrigeringspost pga uppgifter saknades fg år VMKF	0	0	0	-1 267
Därav:				
-Nyintjänad pension	5 846	7 711	Uppgifter saknas*	8 001
-Ränte- och basbeloppsuppräknning	1 366	1 873	Uppgifter saknas*	2 082
-Pension till efterlevande	655	256	Uppgifter saknas*	256
-Övrig post	-113	-676	Uppgifter saknas*	-1 133
-Årets utbetalningar	-2 415	-2 611	Uppgifter saknas*	-2 980
-Förändring löneskatt	1 296	1 589	Uppgifter saknas*	1 510
SUMMA	71 394	79 536	80 834	87 302
Aktualiseringsgrad	93%	93%	93%	93%
<i>*specifisering från KPA saknas</i>				
Avsatt till pensioner VMKF				
Ingående avsättning	6 367	6 864	6 367	6 864
Förändring avsättning exkl. löneskatt under året	400	-1 323	400	-1 323
Förändring löneskatt under året	97	-320	97	-320
SUMMA	6 864	5 221	6 864	5 221

**EKONOMISK REDOVISNING
BALANSRÄKNING**

Noter till balansräkning, fortsättning				
	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Avsatt till pensioner, intjänade till och med år 1997				
Ingående avsättning	314 879	299 774	314 879	299 774
Aktualisering	0		0	
Ränte- och basbeloppsuppräkring	5 570	7 590	5 570	7 590
Övrig post	-4 438	2 266	-4 438	2 266
Årets utbetalningar inklusive löneskatt	-16 513	-17 543	-16 513	-17 543
Förändring löneskatt	276	2 391	276	2 391
SUMMA	299 774	294 478	299 774	294 478
SUMMA AVSATT TILL PENSIONER	378 031	379 234	387 472	387 000
Not 20 Avsättning skatter				
Avsättning skatter enligt ÅR	0	0	10 397	11 330
SUMMA	0	0	10 397	11 330
Not 21 Övrig avsättning				
Ingående avsättning*	7 110	7 110	7 110	7 110
Årets avsättning	0	0	0	0
DELSUMMA	7 110	7 110	7 110	7 110
<i>*Avsättning avser återställning av deponin Kallstenstippen.</i>				
Ingående avsättning**	0	0	0	0
Årets avsättning	0	0	0	59
DELSUMMA	0	0	0	59
<i>**Avsättningen avser vitesföreläggande Räddningstjänsten VMKF</i>				
SUMMA	7 110	7 110	7 110	7 169
Not 22 Långfristiga skulder				
Kommuninvest i Sverige AB*	401 048	420 373	410 269	672 714
Skuld till övriga kreditinstitut	0	0	291 028	262 545
Kortfristig del av långfristig skuld	-13 882	-14 601	-13 882	-14 601
Anslutningsavgifter	41 842	52 755	41 842	52 755
Investeringsbidrag	1 051	1 000	1 051	1 000
Övriga långfristiga skulder	0	0	42 957	841
SUMMA	430 059	459 527	773 265	975 254
<i>*Kommunens genomsnittliga låneränta år 2013: 2,91 %, år 2014: 2,60 %, år 2015: 1,70 %, år 2016: 1,08 %, år 2017: 0,92 %, år 2018: 0,81 %, år 2019 0,77%</i>				

**EKONOMISK REDOVISNING
BALANSRÄKNING**

Noter till balansräkning, fortsättning

	Kommun 2018	Kommun 2019	Koncern 2018	Koncern 2019
Not 23 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder som regleras inom ett år				
Leverantörsskulder	57 195	43 619	84 030	61 110
Interimsskulder	84 058	54 226	52 241	29 937
Arbetsgivaravgift	12 074	11 104	12 520	11 779
Preliminärskatt	10 552	9 456	10 949	10 160
Semesterlöneskuld	34 470	32 975	35 861	34 130
Flyktingstatsbidrag	18 931	8 155	18 931	8 155
Kortfristig del av långfristig skuld	13 882	14 601	28 603	30 880
Upplupen pension individuell del inklusive löneskatt	24 213	24 488	25 177	25 400
Momsskuld skatteverket	1 339	757	2 721	1 960
Övriga kortfristiga skulder	2 491	4 971	8 788	10 986
Kortfristig skuld abonnentkollektivet va-verksamhet	11 075	7 714	11 075	7 714
Preliminär skatteavräkning	5 719	6 592	5 719	6 592
SUMMA	275 999	218 658	296 615	241 309
Not 24 Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensförbindelser				
VafabMiljö Kommunalförbund	29 445	29 445	29 445	29 445
-varav utnyttjad borgen	7 262	10 437	7 262	10 437
Västra Mälardalens kommunalförbund	16 320	23 900	0	0
-varav utnyttjad borgen	9 444	10 533	0	0
Sturestadens Fastighets AB	12 000	12 000	0	0
Kommunfastigheter i Arboga AB	60 000	417 000	0	0
-varav utnyttjad borgen	60 000	240 000	0	0
Förlustansvar för Egnahem	71	71	71	71
Arboga Golfklubb	1 050	1 050	1 050	1 050
SUMMA	118 886	483 466	30 566	30 566
Not 25 Operationell och finansiell leasing				
Operationella leasingavtal				
Årets kostnader lokalhyresavtal	79 161	82 888	83 441	84 418
Årets kostnader inventarier och utrustning	1 235	2 258	1 235	5 645
Årets kostnader fordon	1 353	1 588	1 353	1 588
Framtida leasingavgifter lokalhyresavtal				
- som förfaller inom ett år	96 342	93 418	96 342	93 418
- som förfaller inom ett till fem år	176 862	138 047	180 906	141 639
Framtida leasingavgifter inventarier och utrustning				
- som förfaller inom ett år	957	1 893	957	1 893
- som förfaller inom ett till fem år	90	107	90	107
Framtida leasingavgifter fordon				
- som förfaller inom ett år	870	1 156	870	4 574
- som förfaller inom ett till fem år	633	680	633	856
Summa framtida operationell leasing	2 550	3 836	428 057	368 492
Finansiella leasingavtal				
Årets kostnader	0	0	0	0
Framtida leasingavgifter				
- som förfaller inom ett år	0	0	0	0
- som förfaller inom ett till fem år	0	0	0	0
Summa framtida finansiell leasing	0	0	0	0

**EKONOMISK REDOVISNING
KONCERNINTERNA FÖRHÅLLANDEN**

Not 26 Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen
Kommunen		0	0	0	0	0	2 150
Sturestaden fastighets AB	50 %	0	0	0	0	2 150	0

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Kortfristiga skulder		Långfristiga skulder		Fordringar	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Kommunen		13 577	115 319	9 715	0	0	53 183	0	1 410	0	561 087
Rådhuset i Arboga AB	100 %	101 647	12 955	0	9 715	49 121	0	0	0	545 952	0
Sturestadens Fastighets AB	50 %	1 379	406	0	0	797	0	0	0	15 125	0
Västra Mälardalens kommunalförbund	27 %	9 158	142	0	0	952	0	1 410	0	0	0
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	60 %	3 135	74	0	0	2 313	0	0	0	10	0

Enhet	Andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Kortfristiga skulder		Långfristiga skulder		Fordringar	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Sturestadens Fastighets AB		1 589	410	0	0	0	3	0	15 125	0	862
Arboga kommun	50 %	406	1 379	0	0	0	0	15 125	0	797	0
Rådhuset i Arboga AB	50 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västra Mälardalens kommunalförbund	27 %	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	50 %	0	204	0	0	3	0	0	0	65	0

Enhet	Andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Kortfristiga skulder		Långfristiga skulder		Fordringar	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Västra Mälardalens kommunalförbund		9 409	386	0	0	0	0	0	0	0	2 389
Arboga kommun	27 %	142	9 158	0	0	0	0	0	0	2 362	0
Rådhuset i Arboga AB	27 %	238	142	0	0	0	0	0	0	16	0
Sturestadens Fastighets AB	27 %	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	27 %	0	102	0	0	0	0	0	0	11	0

Enhet	Andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Kortfristiga skulder		Långfristiga skulder		Fordringar	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Rådhuset i Arboga AB		101 903	13 133	0	9 715	0	12 112	0	533 864	0	49 121
Arboga kommun	100 %	12 955	101 647	9 715	0	12 088	0	533 864	0	49 121	0
Sturestadens Fastighets AB	50 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västra Mälardalens kommunalförbund	27 %	142	238	0	0	16	0	0	0	0	0
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	60 %	35	18	0	0	8	0	0	0	0	0

**EKONOMISK REDOVISNING
KONCERNINTERNA FÖRHÅLLANDEN**

Enhet	Andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Kortfristiga skulder		Långfristiga skulder		Fordringar	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Västra Mälardalens Myndighetsförbund		3 169	399	0	0	0	85	0	0	0	2 324
Arboga kommun	60 %	74	3 135	0	0	10	0	0	0	2 313	0
Rådhuset i Arboga AB	60 %	18	35	0	0	0	0	0	0	8	0
Sturestadens Fastighets AB	50 %	204	0	0	0	65	0	0	0	3	0
Västra Mälardalens kommunal-förbund	27 %	102	0	0	0	10	0	0	0	0	0

Medlemskap i Kommuninvest

Arboga kommun har i november 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret

fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Arboga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 767 313 005 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 765 695 473 kronor.

REDOVISNINGSPRINCIPER

God redovisningssed

Ambitionen är att följa lagen om kommunal bokföring och redovisning samt de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning utger. Nedan lämnas kommentarer till de redovisningsprinciper kommunen använt samt avvikelser jämfört med lagstiftning och rekommendationer.

Rättvisande bild

Periodisering har skett för att ge en rättvisande bild av kommunens resultat och finansiella ställning. Det innebär att utgifter kostnadsförts den period då förbrukningen skett och inkomster intäktsförts den period då intäkterna genererats. Väsentlighetsprincipen har varit utgångspunkten för belopp som periodiserats (10 tkr).

Intäkter och kostnader

Prognos för avräkningen av skatteintäkterna för åren 2018 och 2019 har baserats på SKL:s prognos i cirkulär 19:59 i december månad 2019 i enlighet med rekommendation R2.

Från och med år 2012 tillämpas rekommendation RKR 18 "Redovisning av intäkter" avseende anslutningsavgifter. Rekommendationen innebär att anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggningstillgångs nyttjandeperiod. VA-anslutningsavgifter finns från år 2012 upplagda i ett anslutningsregister. Från och med år 2014 har ackumulerat överskott i va-verksamheten omklassificerats från eget kapital till kortfristig skuld

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Åtaganden för kommunens personal

Pensionsåtaganden avseende det individuella valet, och som intjänats under perioden, har kostnadsförts och redovisats som kortfristig skuld. Det gäller även den särskilda löneskatten (24,26 procent) för individuella delen. Åtaganden för visstidspension eller särskild ålderspension samt intjänad pension på löneandelar över 7,5 basbelopp har kostnadsförts under perioden samt redovisats som avsättning i balansräkningen. Pensionsskulden för de förtroendevalda är inte redovisad då den anses vara för osäker.

Från och med år 2010 har Arboga kommun bytt från den så kallade blandmodellen till fullfundsmodellen när det gäller redovisning av pensioner. Pensionsåtaganden intjänade före år 1998 redovisas i balansräkningen och förändringarna av dessa redovisas som en kostnad respektive år. Tidigare år har dessa pensionsåtaganden redovisats som ansvarsförbin-

delse, det vill säga som en upplysningspost i balansräkningen. Pensionerna är redovisade enligt RIPS 17.

Lönerevideringar och utbetalning av nya löner har gjorts under året för samtliga löntagare.

Förändringen av semesterlöneskulden, som avser ej uttagna semesterdagar samt okompenserad övertid, har kostnadsförts, i gällande löneläge inklusive arbetsgivaravgifter för innevarande år, i respektive nämnds resultat och som kortfristig skuld i balansräkningen.

Tillgångar, avsättningar och skulder

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandetid om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Från och med år 2008 har kommunfullmäktige beslutat om en beloppsgräns för investeringar på ett basbelopp. För att bestämma anskaffningsvärdet tillämpas huvudmetoden, det vill säga att i anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planliga avskrivningar. Kommunen tillämpar linjär avskrivningsmetod. Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i SKR:s förslag till avskrivningstider. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 33, 50, 65 samt 80 år.

Avskrivning påbörjas månaden efter investeringen är slutförd. Under år 2014 införde kommunen komponentavskrivning för gator och vägar och under år 2015 infördes komponentavskrivning på va-verksamhetens anläggningstillgångar samt fastigheter. På tillgångar i form av mark, vägkropp vid nyanläggning, konst samt pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Utifrån kommunens (exklusive va-verksamhetens anläggningstillgångar) anläggningstillgångars bokförda värde beräknas en intern räntekostnad som belastar verksamheten enligt SKR:s rekommendation med 1,50 procent för år 2019. I va-verksamheten beräknas en ränta utifrån kommunens genomsnittsränta på upplånat belopp.

Tomtmark som iordningställt i avsikt att försäljas har klassificerats som omsättningstillgång. Försäljning av exploateringsmark redovisas som jämförelsestörande post och i not har exploateringsresultatet specificerats.

Koncernkonton kan definieras som bankkonton som används av flera företag inom en koncern. Vid redovisning av koncernkonton är det avgörande vem som juridiskt är gäldenär gentemot banken. Om moderbolaget är ensam gäldenär ska moderbolaget redovisa hela krediten/tillgången som sin. Om koncernföretagen gemensamt skrivit på förbindelsen kan respektive bolag redovisa sin andel i den totala skulden/tillgången som sin skuld/tillgodohavande hos banken. Internt redovisas respektive bolags saldo som fordran/skuld koncernbolag. Ovanstående definition är enligt K3 (Red U 5, Redovisning av gemensamt bankkonto i koncern). Från år 2015 redovisar Arboga kommun enligt BFNs allmänna råd K3 hela krediten/tillgången som sin eftersom Arboga kommun är ensam gäldenär mot banken och koncernbolagen redovisar fordran/skuld koncernbolag.

Arboga kommun har från år 2015 valt att bokföra utdelningar enligt kontantprincipen.

Leasingavtal, operationella, redovisas som en upplysningspost i balansräkningen.

Från år 2009 har avsättning till deponi för framtida täckning av Kallstenstippen gjorts. Under året har inga nya avsättningar gjorts. Total avsättning för Kallstenstippen är 7,1 miljoner kronor. Åtagandet är inte nuvärdesberäknat.

Omsättningstillgångar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Kundfordringar som är äldre än ett år betraktas som osäkra och har skrivits av i redovisningen. Dock kvarstår fordran mot den enskilde.

Utländsk valuta har värderats enligt 7 kap. 9§, lagen om kommunal bokföring och redovisning, med valutakurs som publicerats på Riksbankens webbplats och som är ett beräknat medelvärde av olika

bankers köp- och säljkurser.

Fordran med förfallotid inom ett år från balansdagen betraktas som kortfristig fordran.

Den beräknade amorteringen för år 2020 av de långfristiga skulderna har omklassificerats till kortfristiga skulder och bokförts som kortfristig del av långfristig skuld.

Eget kapital

”Pensionsavsättningar” till och med år 1997 utgör 59,9 miljoner kronor av kommunens egna kapital vid utgången av år 2019.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har ett röstetal på minst 20 procent. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figuren under avsnittet kommunägda företag och organisationer.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värden på aktier i företagen elimineras med företagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast ägda andelar av företagens räkenskapsposter sammanförs med kommunens poster efter eliminering av koncerninterna mellanhavanden och att endast de ägda andelarna av räkenskapsposterna har tagits med.

Företagens obeskattade reserver har, efter avdrag för uppskjuten skatt, betraktats som eget kapital och uppskjuten skatt som avsättning.

Kommunens redovisningsprinciper har varit vägledande vid upprättande av den sammanställda redovisningen.

ORDLISTA OCH FÖRKLARINGAR

Aktualiseringsgrad

Visar hur stor andel av de anställdas pensionsgrundande anställningsuppgifter som är uppdaterade.

Anläggningstillgång

Fast och lös egendom som är avsedd att innehas stadigvarande.

Anslutningsavgift

Anslutningsavgifter avser att täcka investeringsutgifter för anslutning av privata fastigheter till det kommunala vatten- och avloppsnätet.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar på grund av ålder och utnyttjande.

Balanskrav

Lagkrav att intäkterna varje år ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (anläggnings- och omsättningstillgångar) och skulderna visar hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Det egna kapitalet består av ingående eget kapital, årets resultat samt effekter av eventuella ändrade redovisningsprinciper.

Extraordinära poster

Intäkter och kostnader klassificeras som extraordinära om följande tre kriterier samtidigt är uppfyllda: Händelsen saknar ett tydligt samband med ordinarie verksamhet, händelsen är av engångskaraktär och posten uppgår till ett väsentligt belopp.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten som exempelvis räntor och borgensavgifter.

Finansnetto

Skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas till exempel för investeringar inom en viss verksamhet.

Jämförelsestörande post

Intäkter och kostnader som är resultat av händelser som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelser.

Kapitalkostnader

Benämning för avskrivningar och intern ränta.

Kassaflödesanalys

Visar hur investeringar och amorteringar har finansierats under året. Utmynnar i förändring av likvida medel.

Kortfristiga fordringar/skulder

Fordringar/skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Likviditet

Visar betalningsberedskapen på kort sikt.

Långfristiga fordringar/skulder

Fordringar/skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter reducerat med investeringsbidrag.

Omsättningstillgångar

Lös egendom som inte är avsedd att stadigvarande innehas.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av externa intäkter och kostnader som utmynnar i årets resultat (förändring av eget kapital).

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Sammanställd redovisning

Ger en ekonomisk helhetsbild av kommunen och de olika juridiska personer (bolag/kommunalförbund) i vilka kommunen har ett betydande inflytande (röstetal 20 procent).

Skattesats

Den andel av varje hundralapp som kommuninvånarna betalar i kommunalskatt.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna det vill säga graden av egenfinansiering av tillgångarna. Visar betalningsberedskapen på lång sikt.

Revisorerna i Arboga kommun

2020-04-17

Till
Fullmäktige i Arboga kommun
organisationsnummer 212000-2122

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Årsredovisningen har inte upprättats i enlighet med kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR) och god redovisningssed i och med att kommunen valt att redovisa pensionsutbetalningar enligt fullfundsmodellen. Vår bedömning är att en redovisning av pensionsåtagandet enligt fullfundsmodellen leder till att årsredovisningen enligt LKBR inte ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Övriga fel och avvikelser från god redovisningssed är dock inte så väsentliga att de påverkar vår bedömning om balansräkningen.

Vi förväntar oss att pensionerna kommer att redovisas i enlighet med LKBR i kommande årsredovisningar.

Vår bedömning är att kommunen uppfyller balanskravet.

Kommunens nettokostnad (inkl finansnetto) i relation till skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 99 % för 2019 vilket är något lägre än 2018 då relationen uppgick till 101 %.

Nettokostnadsandelen är ett viktigt nyckeltal som beskriver driftkostnader i förhållande till de intäkter kommunen har. Om kommunen överstiger 100 % innebär det att den löpande driften är dyrare än de skatteintäkter som kommunen erhåller. Det är viktigt att följa denna utveckling så att det finns utrymme att stoppa negativa trender som är kostnadsdrivande.

Vi kan konstatera att Socialnämnden 2019 uppvisar ett underskott om 21,4 mnkr. Med anledning av nämndens betydande underskott har vi genomfört flera möten med företrädare för socialnämnden och utfört en särskild granskning av nämndens

ekonomiska styrning och kontroll under 2019. Vi ser mycket allvarligt på Socialnämndens ekonomiska situation. Vi kan dock konstatera nettokostnaderna har minskat 2019 med ca 10 mnkr i jämförelse med 2018. Av den offentliga statistik som vi tagit del av kan vi konstatera att äldreomsorgens kostnader inom Arboga kommun under 2018 (2019 års siffror finns ännu inte tillgängliga) låg förhållandevis lågt i jämförelse med t.ex. genomsnittet för kommunerna i Västmanlands län och i landet. Den offentliga statistiken för 2018 visar också att kostnaderna för Individ- och familjeomsorgen ligger betydligt högre än genomsnittet för kommunerna i Västmanlands län och i landet.

Vi bedömer att socialnämnden under 2019 har stärkt den ekonomiska styrningen och kontrollen men att det krävs ytterligare kraftiga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Fullmäktige har fastställt följande finansiella mål - **Arboga ska ha en god ekonomisk hushållning.**

Till målet är följande mått kopplade:

- Resultatet exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Resultatet vid årsbokslutet 2019 visar på överskott, +19,8 mnkr vilket motsvarar 2,4 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

- Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper.

Målvärde för 2019 var 24,6 %. Soliditeten uppgick till 25,4 %.

De finansiella målen är uppfyllda.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2019 finns totalt tio övergripande verksamhetsmål formulerade. Av de 21 mått som beslutats har tio stycken uppnåtts och elva stycken har delvis uppnåtts.

Kommunen gör en samlad bedömning som baseras på resultatet från mätningarna av de strategiska områdena. Bedömningen är att måluppfyllelsen är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Vår bedömning är att kommunens resultat för 2019 i allt väsentligt är i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Arboga kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna (med undantag för pensionsredovisningen) i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Conny Petterson är vald av fullmäktige som revisor med undantag för Fritids- och kulturnämnden och har därför inte medverkat i granskning av den nämnden.

Arboga kommun 2020-04-17

Underskrifter

Jan Erik Isaksson

Conny Petterson*

Bertil Bresell*

Johan Wigren*

Krister Rydberg*

* Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse, bil. 1
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Rådhuset i Arboga AB, bil. 2
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Kommunfastigheter i Arboga AB, bil. 3
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Arbogabostäder AB, bil. 4
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Sturestadens Fastighets AB, bil. 5
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Seniorbostäder i Arboga AB, bil. 6
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Norra skogen i Arboga Fastighets AB, bil 7
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Marieborgs Lagerfastigheter AB, bil 8
Granskningsrapport från lekmannarevisor i Mälarenergi Elnät AB, bil. 9
Revisionsberättelse från Rådhuset Arboga AB, bil. 10
Revisionsberättelse från Kommunfastigheter Arboga AB, bil. 11
Revisionsberättelse från Arbogabostäder AB, bil. 12
Revisionsberättelse från Sturestadens Fastighets AB, bil. 13
Revisionsberättelse från Seniorbostäder Arboga AB, bil 14
Revisionsberättelse från Norra skogen Arboga Fastighets AB, Bil 15
Revisionsberättelse från Marieborgs Lagerfastigheter AB, bil 16
Revisionsberättelse från Mälarenergi Elnät AB, bil. 17

BILAGA - VA-VERKSAMHET SÄRREDOVISNING

Va-verksamhetens siffror ingår i Arboga kommuns årsredovisning. Nedanstående resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter är endast en särredovisning av va-verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens va-verksamhet. Denna verksamhet regleras av Lagen om allmänna vattentjänster. Huvudprincipen är att verksamheten ska finansieras med avgifter för utförda tjänster till sina abonnenter, det vill säga medborgare och före-

tag i kommunen. Avgifterna för va-verksamheten ska baseras på självkostnadsprincipen, verksamheten ska därför normalt redovisa ett nollresultat. Om ett överuttag, det vill säga överskott, har skett ska det egna kapitalet återställas så snart som möjligt inom en treårsperiod. År 2014 ändrade va-verksamheten redovisningsprincip och redovisar det så kallade överuttaget som en förutbetalad intäkt, skuld till abonnentkollektivet.

RESULTATRÄKNING VA-VERKSAMHETEN

Belopp i tkr	Not	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2018	Budget 2019
Verksamhetens intäkter	1	27 425	29 358	28 488	26 794
Verksamhetens kostnader	2	-20 703	-22 406	-21 635	-19 648
Avskrivningar	3	-5 437	-5 738	-5 437	-5 738
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		1 285	1 214	1 415	1 408
Finansiella intäkter	4	10	16	0	0
Finansiella kostnader	5	-1 295	-1 230	-1 415	-1 408
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		0	0	0	0
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS/PERIODENS RESULTAT	6	0	0	0	0

Noter till resultaträkning va-verksamheten

Belopp i tkr	2018	2019
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Brukningavgifter	15 616	12 372
Fast avgift	10 481	15 477
Anläggnings/anslutningsavgifter	869	1 017
Övriga intäkter	459	492
SUMMA	27 425	29 358
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-4 693	-5 241
Köp av verksamhet samt konsultkostnad	-3 616	-4 054
Lokal-, markhyror o fastighetskostnader	-4 769	-4 775
Driftkostnader, bränsle, energi o vatten	-2 208	-2 287
Övriga externa kostnader	-5 417	-6 049
SUMMA	-20 703	-22 406
Not 3 Avskrivningar		
Avskrivningar byggnader och tekniska anläggningar	-5 085	-5 368
Avskrivningar maskiner och inventarier	-352	-370
SUMMA	-5 437	-5 738
Not 4 Finansiella intäkter		
Räntor likvida medel	0	0
Ränteintäkter på kundfordringar	10	16
SUMMA	10	16
Not 5 Finansiella kostnader		
Räntor på lån från kommunen	-1 294	-1 230
Övriga räntekostnader	-1	0
SUMMA	-1 295	-1 230
Not 6 Årets/periodens resultat		
Periodens resultat	3 324	-3 361
Skuld abonnentkollektivet	-3 324	3 361
SUMMA	0	0

KASSAFLÖDESANALYS VA-VERKSAMHETEN

Belopp i tkr	2018	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Periodens resultat	0	0
Avskrivningar/nedskrivningar	4 848	5 738
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	4 848	5 738
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	2 313	-2 124
Ökning/minskning förråd och varulager	10	-634
Ökning/minskning kortfristiga skulder	14 250	-13 834
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	21 421	-10 854
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringsbidrag	0	0
Investeringar materiella anläggningstillgångar	-14 911	-19 821
Investeringar exploatering materiella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning/utrangering materiella anläggningstillgångar	0	0
Investeringar finansiella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-14 911	-19 821
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån	0	0
Förändring långfristiga skulder	9 205	11 149
Förändring långfristiga fordringar	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	9 205	11 149
ÅRETS KASSAFLÖDE	15 715	-19 527
Likvida medel vid årets början	3 812	19 527
Likvida medel vid periodens slut	19 527	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	15 715	-19 527

BALANSRÄKNING VA-VERKSAMHETEN

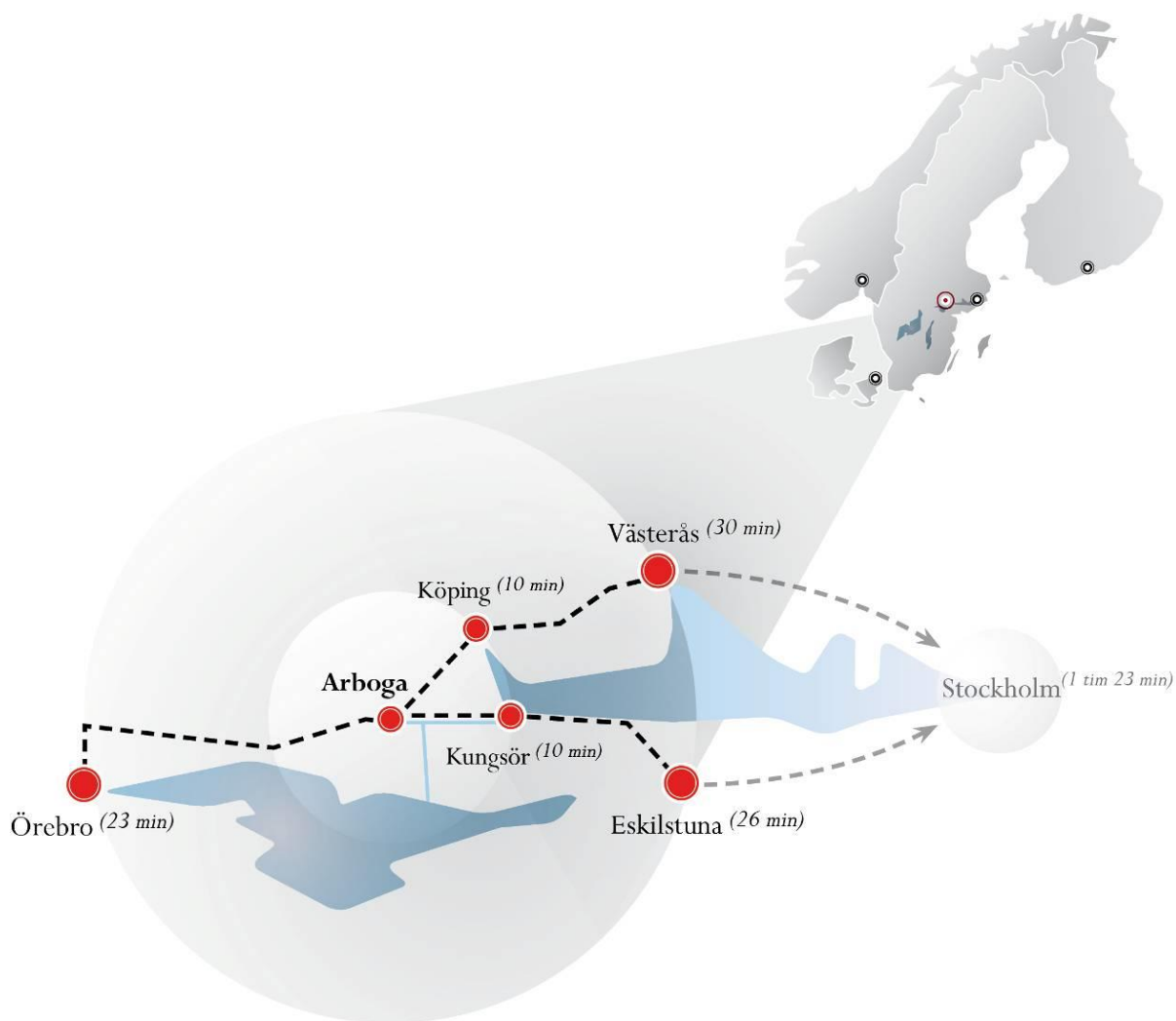
Belopp i tkr	Not	2018	2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7	194 857	213 637
Maskiner och inventarier	8	3 359	2 990
Pågående projekt	9	4 328	0
Summa anläggningstillgångar		202 544	216 627
Omsättningstillgångar			
Förråd	10	245	880
Fordringar	11	2 990	5 114
Kassa och bank	12	19 527	0
Summa omsättningstillgångar		22 762	5 994
SUMMA TILLGÅNGAR		225 306	222 621
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital		0	0
- varav årets/periodens resultat		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder	13	199 734	210 882
Kortfristiga skulder	14	25 572	11 739
Summa skulder		225 306	222 621
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		225 306	222 621

Noter till balansräkning va-verksamheten

Belopp i tkr	2018	2019
Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	273 396	286 726
Årets investeringar	9 977	19 821
Årets försäljning/utrangering	0	0
Omklassificeringar	3 353	4 328
Utgående anskaffningsvärde	286 726	310 875
Ingående ackumulerade avskrivningar	-86 784	-91 869
Årets avskrivningar	-5 085	-5 368
Avskrivningar på försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-91 869	-97 237
Redovisat utgående värde	194 857	213 637
Avskrivningstider: (ingen avskrivning på mark)	5-80 år	5-80 år
Genomsnittlig avskrivningstid exklusive mark:	38 år	40 år
Not 8 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	4 478	5 084
Årets investeringar	606	0
Årets försäljning/utrangering	0	0
Omklassificeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	5 084	5 084
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 373	-1 725
Årets avskrivningar	-352	-370
Avskrivningar på försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 725	-2 095
Redovisat utgående värde	3 359	2 990
Avskrivningstider:	5-25 år	5-25 år
Genomsnittlig avskrivningstid:	10 år	10 år
Not 9 Pågående projekt		
Ingående anskaffningsvärde	3 353	4 328
Årets investeringar	4 328	0
Årets omklassificeringar	-3 353	-4 328
Utgående anskaffningsvärde	4 328	0
Avskrivningstider: Pågående projekt avskrivs inte.		
Not 10 Varulager		
Förråd	245	880
SUMMA	245	880
Not 11 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	2 333	4 446
Avräkning moms	426	421
Övriga kortfristiga fordringar	231	247
SUMMA	2 990	5 114

Noter till balansräkning va-verksamheten

Belopp i tkr	2018	2019
Not 12 Kassa och bank		
Sparbanken Västra Mälardalen	19 527	0
SUMMA	19 527	0
Not 13 Långfristiga skulder		
Lån av kommunen	159 795	159 795
Delsumma	159 795	159 795
Skuld för anslutnings/anläggningsavgift	42 479	54 342
Ackumulerad upplösning skuld anslutnings/anläggningsavgift	-2 540	-3 255
Delsumma	39 939	51 087
SUMMA	199 734	210 882
Not 14 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	5 753	0
Upplupna semesterlöner	92	85
Checkräkningskredit	0	2 507
Skuld till abonnentkollektivet	11 075	7 714
Avräkning moms	947	368
Interimsskulder	7 705	1 065
SUMMA	25 572	11 739

*Bara en halvtimme från Örebro, Västerås och Eskilstuna ligger Arboga.
En inspirerande plats som präglas av vacker miljö, kreativitet och engagemang.
I Arboga finns ett stort utbud av fritids- och kulturaktiviteter, en inspirerande
boendemiljö och både tid och utrymme att förverkliga idéer.
Så ge plats för inspiration. Välkommen till Arboga.*

*Läs mer om Arbogas varumärke – Arboga plats för inspiration på
www.arboga.se*

ARBOGA
PLATS FÖR INSPIRATION